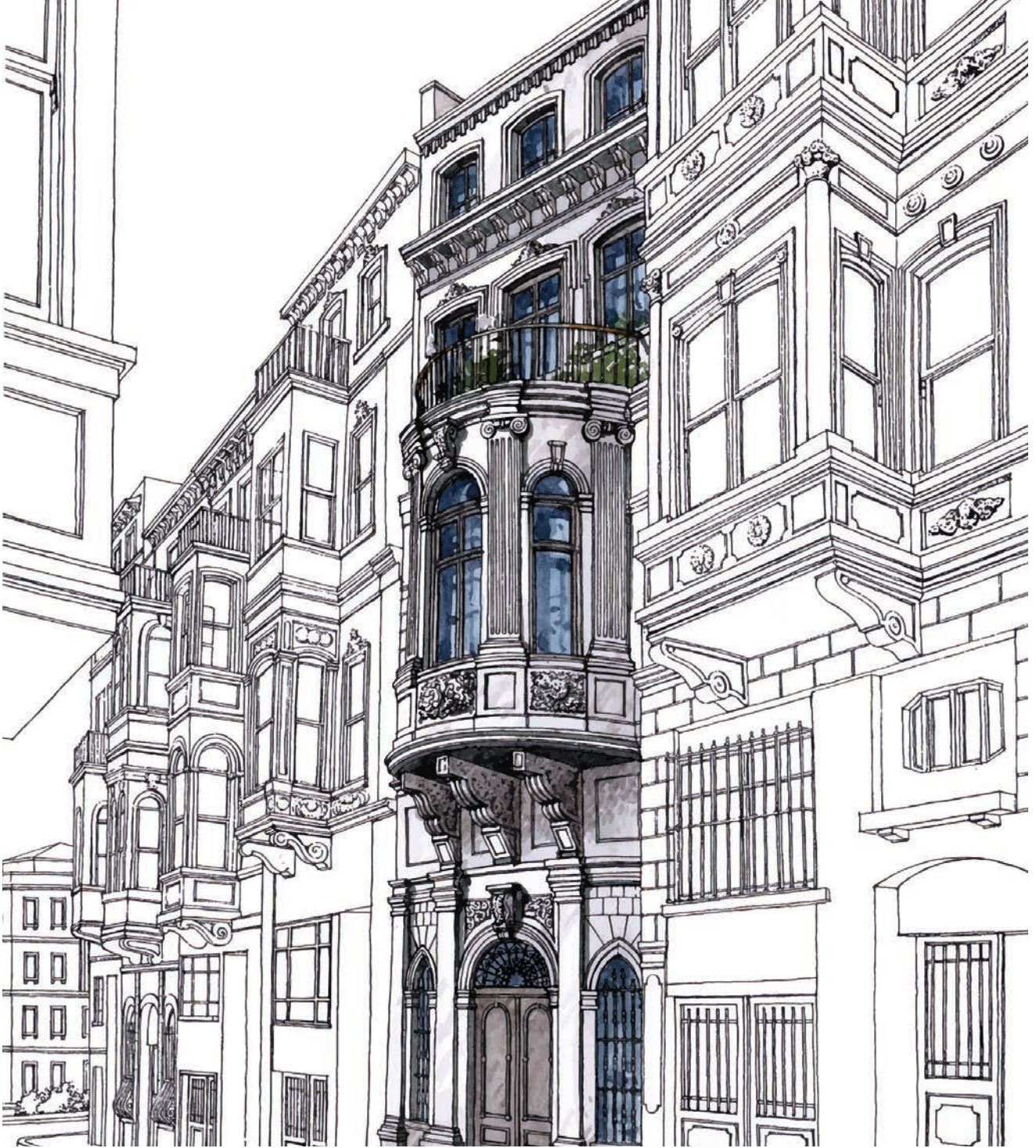

ÇALIŞMA RAPORU 2020

KÜNYE

ÇEKÜL (ÇEVRE VE KÜLTÜR DEĞERLERİNİ KORUMA VE TANITMA VAKFI)

ÇEKÜL (Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı) ülkemizin doğal, tarihsel ve kültürel varlıklarını korumak amacıyla 1990 yılında kuruldu. Kuruluşundan itibaren doğa-kültür-insan arasındaki yaşamsal uyumun savunucusu olan ÇEKÜL, "Doğa ve Kültürle Varız!" sloganıyla yaşama geçirdiği proje ve programlarla, en küçük yerleşmeden ülke bütüne açılan bir yaklaşımı benimsedi.

ÇEKÜL VAKFI ÇALIŞMA RAPORU, 2020

YAYIMA HAZIRLAYANLAR

ÇEKÜL EKİBİ

Ahmet Onur Altun, Alper Can Kılıç, Ayşe Almaoğlu, Ayşen Kılıç Özarlantürk, Beyza Kurt, Deniz Dinçel, Fatih Kâhya, Figen Tokgöz, Gönenç Türk, Gökçen Hazen, Hakan Yıldırım, Hasibe Akdemir, Hazal Çatalbaş, Kibele Eren, Melike Dilber, Nalan Kayar, Özge Öney, Selda Aksoy, Sema Ulus, Şirin Sıngın

TASARIM

Özlem Alıcı

BASKI

Özgün Ofset
Yeşilce Mah. Aytekin Sk. No:21/4 Levent, İstanbul

BEYOĞLU ÇEKÜL EVİ

Ekrem Tur Sok. No 8/Beyoğlu, İstanbul
Tel: 0212 249 64 64
www.cekulvakfi.org.tr/cekul@cekulvakfi.org.tr

BİRGİ ÇEKÜL EVİ

Birgi Köyü Cumhuriyet Meydanı, Umur Bey Cd. No:29 /Ödemiş, İzmir
Tlf: 0232 531 55 80

ÇEKÜL VAKFI SOSYAL MEDYA HESAPLARI

Facebook: <https://www.facebook.com/cekulvakfi/>
Twitter: <https://twitter.com/cekulvakfi>
Instagram: <https://www.instagram.com/cekul>
LinkedIn: [linkedin.com/company/cekulvakfi](https://www.linkedin.com/company/cekulvakfi)

YÖNETİM

KURUCULAR KURULU

Ali Faruk Göksu
Bülent Güngör
Dr. Güzin Poffet Tamaç
Dr. M. İlhan Arslan
Ersu Pekin
Feridun Özgen
Figen Tuzlali
Gürol Sözen
Hasan Özgen
İlhan Nebioğlu
Mehmet Selim Baki
Mithat Kırayoğlu
Oktay Ekşi
Prof. Dr. Selçuk Erez
Prof. Dr. Cengiz Eruzun
Prof. Dr. Erol Eti
Prof. Dr. İlder Turan
Prof. Dr. Metin Sözen
Prof. Dr. Necati İnceoğlu
Prof. Dr. Onat Arınç
Prof. Dr. Uğur Erkman
Prof. Dr. Yalçın Aköz
Tan Oral
Tarhan Erdem
Turgut Derman

YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Metin Sözen (Başkan)
Dr. M. İlhan Arslan
Hasan Özgen
Ali Faruk Göksu
Prof. Dr. Ünal Akkemik
Mithat Kırayoğlu
Metin Keskin
Sinan Polvan
Görkem Gül
Ayşe Nüvit Bayar

DENETLEME KURULU

Mehmet Selim Baki
Gürol Sözen

DENETLEME KURULU YEDEKLER

Prof. Dr. Onat Arınç
Prof. Dr. Uğur Erkman

MALİ MÜŞAVİR

İsmail Hakkı Baliç

GENEL KOORDİNATÖR

Betül Sözen

GENEL MÜDÜR

Sevil Yeşim Dizdaroğlu

İÇİNDEKİLER

- 6 **SUNUŞ**
S. Yeşim Dizdaroğlu
ÇEKÜL Vakfı Genel Müdürü
- 8 **KÜLTÜREL MİRAS**
ÇEKÜL ÇEKÜL Kent Çalışmaları
ÇEKÜL ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları
ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi
- 22 **EĞİTİM**
ÇEKÜL Akademi
ÇEKÜL Bilgi Ağacı
- 42 **ÖRGÜTLENME**
Tarihi Kentler Birliği
YAPEX Restorasyon Fuarı
- 52 **DOĞAL MİRAS**
ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanları
- 58 **TANITIM**
Beyoğlu ÇEKÜL Evi Etkinlikleri
Birgi ÇEKÜL Evi Etkinlikleri
ÇEKÜL Dükkân
ÇEKÜL Yayınları

Çizim: Y. Metin Keskin, Mağlova Kemer

SUNUŞ

S. Yeşim Dizdaroğlu
ÇEKÜL Vakfı Genel Müdürü

TOPLUMSAL DUYARLILIĞA İŞARET EDEN BİR YIL

2020 yılının değerlendirmesini yapmak için yılın başından beri yaşadığımız krizleri ve sorunları şüphesiz hatırlamak gerekiyor. 2019 yılının zorlayıcı olduğunu düşünürken 2020'nin getirdikleri, elimizdekilerin kıymetini bir daha anlamamızı sağladı.

Yılın ilk üç ayı pandeminin dünyada ve ülkemizde yarattığı şokla geçti. Bu süreçle birlikte, başta yerel yönetimler olmak üzere çalıştığımız eğitim kurumlarının, bireysel ve kurumsal bağışçılarımızın ve devlet kurumlarının hepsi pandemi koşullarına adaptasyon sürecine girdi. Alınan kamusal tedbirler ve pandemi kurallarının uygulanmasıyla toplumsal olarak yaşanabilecek olumsuzluklar asgariye indirildi. ÇEKÜL ekibi olarak ofis ortamında gerekli tüm önlemleri alıp, evde çalışma düzenine geçişi gerçekleştirdik. Online bağış sistemlerimizin altyapısının hâlihazırda çalışıyor olması, ev-ofis sistemine adaptasyonumuzu hızlandırdı. Yaklaşık iki ay içinde tüm faaliyetlerimizi online olarak sürdürmeyi başardık. Böylece temasın az olmasıyla ÇEKÜL çalışanları olarak da riski asgariye düşürdük.

Tarihi Kentler Birliği ve yerel yönetimlerle sürdürdüğümüz etkinlikleri ve ÇEKÜL Akademi eğitimlerini zor şartlarda olsa da gerçekleştirdik. Bazı

eğitimlerimizi iptal etmek durumunda kalsak da, pandemi koşullarında yaşananları göz önüne alırsak, yılı olabildiğince sorunsuz atlattığımızı söyleyebiliriz.

ÇEKÜL Bilgi Ağacının eğitimlerini hızlı bir şekilde online eğitimlere dönüştürdük. MEB'in getirdiği yeni şartlar da çocuklara yönelik doğa ve kültür mirası eğitim çalışmalarımızın içeriklerini online eğitim kapsamında deneyimlememizi sağladı. 2021 yılını da benzer bir şekilde ücretli ve ücretsiz online eğitim programlarımızla zenginleştirmeye devam edeceğiz. 2021 yılının sonunda online eğitimlerimizin verimliliğini daha net görmüş olacağız.

2020'de tüm çalışma başlıklarımızda önemli sonuçlara ulaştık. Kırsal Miras Programı, TKB Müze Yarışması ve Koruma Özendirme Yarışması, bilginin kuşaklararası aktarımı için hazırlanan yayınlarımız, kent-kırsal ilişkisini örnekleyen yol haritaları, doğal kaynakların korunması, ağaçlandırma ve eğitim alanında yapılan çalışmalarımızı, raporda detaylarıyla görebilirsiniz. ÇEKÜL'ün Anadolu'da güçlendirmeye çalıştığı bütüncül koruma anlayışının somut bir yöntemi olan "kamu-yerel-sivil-özel birlikteliği" gerekliliğini bir kez daha gösterdi. Pandemin olumsuz taraflarının yanı sıra olumlu

taraflarını da ele almak gerekiyor. Dünyada ve ülkemizde yaşanan çevre sorunları kamusal ve toplumsal etkileşimlerin paradigmasını değiştirmiş durumda. Bundan sonra insanın en önemli görevi, doğal varlıkların korunmasını ve tüketim alışkanlıklarının değişmesini sağlamak. Dolayısıyla ÇEKÜL Vakfının kuruluş felsefesi olan "doğa ve kültürle varız" anlayışının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha görmüş olduk.

ÇEKÜL Vakfının anlayışı günümüzde yaşadığımız tüm sorunların çözümünü içinde saklayan bir yaklaşım olan "dayanışmayı" da işaret ediyor. Prof. Dr. Metin Sözen'in dediği gibi, "Dayanışma bugün bireyler arası topluluk kaynaklı etkileşimden yerel yönetimler arası işbirliklerine, ülkeler arası ortaklıklara kadar genişletebileceğimiz bir kavram. Bu yaşam pratiğini birarada sürdürme şeklimiz, kültür ve doğa ile uyumlu bir geleceğin anahtarı olacak."

Pandemi sürecinde ülkemiz önemli düşünürlerini ve değerli bilim insanlarını kaybetti. Anadolu örgütlenmemizin önemli kahramanlarından, ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantılarının koordinatörlüğünü yürüten Hurşit Aslan'ı Covid-19 sebebiyle kaybettik.

Değerli gönüllümüz Hurşit Arslan anısına 7 Ağaç Ormanlarında hatıra ormanı oluşturuldu. Dileriz değerlerimizi yitirmeye devam etmeyiz ve bu süreci çabuk atlatırız.

Pandeminin yanı sıra, depremler, iklim değişikliğinin sonucu olan orman yangınları, su kaynakların tükenmesi, çevreye zarar veren projeler ve temiz gıdaya ulaşım gibi kriz ve sorunlar, bizlere korumanın yerelden başladığını bir kez daha hatırlattı. ÇEKÜL olarak yaşamın en temel referansının "yaşama saygı" olduğunu biliyoruz. Koruma bütüncül olmalıdır derken tüm canlıların, doğa ve insan kültürünün birbirleriyle bağlantılı olduğunu, dolayısıyla sorunları ve geleceği şekillendiren kurguları bütüncül bir bakış açısıyla ele almamız gerektiğini biliyor ve tekrar vurguluyoruz.

2020 yılında yaşananlar doğaya bakış açısında radikal bir değişime sebep oldu. Süreçten öğrendiklerimiz son derece kıymetli.

Toplumsal duyarlılığın ve bireysel bilinçlenmenin somut sonuçlarını görebileceğimiz bir yıl olmasını temenni ediyoruz.

KÜLTÜREL MİRAS

KENT ÇALIŞMALARI
ANADOLU ARAŞTIRMALARI
BİLGİ BELGE MERKEZİ

KÜLTÜREL MİRAS

çekül
kent
çalışmaları

ÇEKÜL KENT ÇALIŞMALARI

Koruma odaklı yaklaşımıyla ülkemizdeki kültürel mirasın geleceğe taşınması çalışmalarına yön veren ÇEKÜL Vakfı, yerle özgü projeler üretmeye devam ediyor. 2014 yılında ÇEKÜL Kent Çalışmaları adı altında biraraya gelen uzmanlar, ÇEKÜL Vakfının kentsel ve kırsal alanda yürüttüğü koruma ve canlandırma projeleri, kentlerin içinde barındırdığı yaşamı canlandırarak kendi kendini koruma yaklaşımının altını çiziyor. ÇEKÜL'ün, tarihi dokuların her birini yaşayan halk, doğal zenginlikler, kırsal çevre, kültür ve ekonomik faaliyetlerle bir bütün olarak ele alan canlandırma anlayışı, Anadolu kentlerinin geleceğine yön veriyor.

ÇEKÜL Kent Çalışmaları, güncel koruma ve tasarım kavramlarını Anadolu'nun özgün kentsel dinamikleri ışığında yorumlayarak, yerelden doğan, uygulanabilir, gerçekçi ve basit müdahale yöntemlerini araştırmak için farklı programlar yürütüyor. Bu kapsamda yapılan çalışmalar yerelde tartışılarak uygulanıyor, takip ediliyor ve değerlendiriliyor.

ÇEKÜL'ün Anadolu'nun 7 farklı bölgesinde her kente özgü ele aldığı koruma yaklaşımları, sivil inisiyatifin harekete geçirilmesi sayesinde oluşmuş geniş örgütlenme ağıyla birlikte şekilleniyor. Başka iyi uygulamalara kaynaklık edilebilmesi amacıyla yapılan araştırma ve geliştirme çalışmalarıysa yerel yönetimler, sivil örgütler, meslek odaları ve üniversiteler gibi farklı uzmanlıkları biraraya getirmek yoluyla süreç katılımını teşvik ediyor. Anadolu kentlerine özel bir koruma ve canlandırma metodolojisinin geliştirilmesi için özgün çözümler üreten ÇEKÜL Kent Çalışmaları, çok bileşenli çalışma yöntemiyle de koruma yaklaşımını büyüyen ve katmanlaşan bir çalışma ve üretme zeminine taşıyor.

Koruma Öncelikli Eylem Planları

2019-2020 yılında ÇEKÜL Vakfının ana gündemlerinden biri kırsal mirasın korunması için yeni yaklaşımlar geliştirmek; diğeri ise Yukarı Fırat Havzası kentlerinin ortak hedefler etrafında örgütlenmelerini sağlayarak doğa ve kültür odaklı stratejiler önermek oldu. Koruma Öncelikli Eylem Planları Programı da bu iki farklı çalışmanın verileri doğrultusunda hazırlandı.

Kırsal Miras Programı, ülkemizdeki kırsal alanların kültür odaklı değişimini araştırmayı, kırsal korumanın sorunlarını ortaya koymayı ve kırsalın yaşatılması için temel stratejiler önermeyi hedefliyordu. Kentsel Strateji işbirliği ile yürütülen *Yukarı Fırat Havzası Vizyon ve Eylem Planı* (Fırat 2023) ise, Yukarı Fırat Havzasının ortak kültür mirasını korumak için bir yol haritası ve uygulanabilir bazı projeler öneriyor. 2020 yılında tamamlanan Koruma Öncelikli Eylem Planları bu iki çalışmanın, yerelde uygulamaya nasıl dönüşeceği sorununa odaklandı; uygulanabilir modeller geliştirmeyi amaçladı.

Koruma uygulamalarında genel geçer, standartlaştırılmış modellerden kaçınılsa da bu modeller korumanın tematik ya da bölgeye özgü sorunlarını kategorize etme, uygulamalara tipolojik bir metodoloji ile yaklaşma olanağı verir. Kırsal Miras Programı, kırsalda korumaya yönelik tematik bir araştırmayı kapsıyor ve kırsalda koruma vakalarını temel tiplere indirgiyordu. Fırat 2023 ise bölgesel ölçekte bir araştırmayı kapsıyor ve bölgenin koruma vakalarını temel tip ve başlıklara indirgiyordu.

2020 yılında gerçekleştirilen Koruma Öncelikli Eylem Planları, her iki çalışmada da ortaya konulmuş bu tiplere karşılık gelen vakalar seçilerek yürütüldü.

Bu kapsamda ÇEKÜL Kent Çalışmaları 2020 yılında 5 yerleşim için eylem planı hazırlandı.

Vaka çalışması olarak ele alınan 3 köyde, 2019 yılı Kırsal Miras Programı ile ortaya konulmuş 3 farklı koruma yaklaşımının uygulama modelleri çalışıldı. Bu doğrultuda; Malatya'ya bağlı Basak Köyü bellek merkezi olarak, Çanakkale'ye bağlı Tabaklar Köyü alternatif yaşam alanı olarak, Balıkesir'e bağlı İnönü Köyü ise turizm gelişme alanı olarak ele alındı. Bu vakalar için söz konusu farklı yaklaşımlar ekseninde uygulamaya yönelik koruma eylem planları hazırlandı. Yukarı Fırat Havzasında ise bir köy, bir ilçe ve bir il merkezi seçilerek Yukarı Fırat Havzası Vizyon ve Eylem Planı içinde önerilen ilkelerin farklı ölçeklerde uygulamaya yansımaları denendi. Buna göre Malatya kent merkezi, Malatya'ya bağlı Hekimhan ilçesi ve Basak Köyü ele alındı.

Pandeminin gölgesinde yaşanan 2020 yılında, eylem planlarının saha çalışmaları, ÇEKÜL Vakfının yerel temsilcilerinin değerli katkıları sayesinde gerçekleştirilebildi.

Bu sonuç raporu içinde sunulan 5 vaka, iki farklı çerçeve içinde ele alındı. Her çerçeve kendi sorunlarına yönelik yaklaşımlara odaklandı.

Detaylı raporu www.tarihiKentlerBirliđi.org adresinden inceleyebilirsiniz.

Restorasyon Proje ve Uygulamaları Arşivleniyor

Her yıl 100'e yakın projenin incelendiği, Tarihi Kentler Birliğinin Kültürel Mirası Koruma Özendirme Yarışması ile Tarihi Kentler Birliği Müze Özendirme Yarışmasının raportörlüğü ÇEKÜL Kent Çalışmaları tarafından yürütülüyor ve sonuçların yer aldığı katalogların, kültürel mirasın korunmasında rol alan kesimlere ulaşması sağlanıyor. 2020 yılında, iki yarışmada toplam 85 proje ve uygulama incelenerek yayına dönüştürüldü. Hazırlanan yarışma kataloglarına TKB web sitesinden erişmek mümkün. Özendirme yarışmalarıyla, TKB üyesi belediyelerin başarılı proje ve uygulamaları kayıt altına alınarak, geniş bir envanter oluşması sağlanıyor.

Kendini Koruyan Kentler Programı

Anadolu kentlerinde kültürel kimliğin ve tarihi dokunun korunmasına yönelik çalışmalarda, "yerinde, yerel birikimle koruma" yaklaşımını savunan ÇEKÜL Vakfı, kurulduğu ilk yıllarda 7 Bölge 7 Kent Projesi ile başladığı yaygın kentsel koruma çalışmalarına Kendini Koruyan Kentler Programı ile devam ediyor.

Tarihi Kentler Birliği üyesi tüm belediyelerin katılımına açık olan Kendini Koruyan Kentler Programı, gerek kentin kaynaklarının doğru projeler için kullanılması, gerekse ÇEKÜL Vakfının kentsel koruma disiplinindeki 30 yıllık deneyiminden yerel yönetimlerin en iyi şekilde faydalanabilmesini amaçlıyor.

Bu süreçte ÇEKÜL Evinde düzenlenen Çarşamba Kent Toplantıları, Kendini Koruyan Kentler Programı için bir tanışma görevi üstleniyor: Çarşamba Kent Toplantılarında ihtiyaçları tespit edilen kentlerde saha çalışması

yürütülüyor. 2020 yılında Niğde, Kendini Koruyan Kentler Programına dâhil edildi. Geçmiş yıllarda programa katılan kentlerin bilgileri, geçen yıllardaki çalışma raporlarında detaylarıyla yer alıyor.

Araştırmalar Yayınlarla Yansıyor

2020 yılında ayrıca, ÇEKÜL Vakfı tarafından yayıma hazırlanan, Tarihi Kentler Birliğinin *Geçmişten Geleceğe Yerel Kimlik* dergisi için araştırma, inceleme, haber ve değerlendirme yazılarıyla katkı sunan ÇEKÜL Kent Çalışmaları uzmanları, alanda edindikleri bilgileri geniş kesimlerle paylaşma imkânı buluyor. Kırsal Miras Programının *Söyledikleri*, Dünya Mirasından Üç Masal Kent, Kentsel Tasarım Rehberleri ve Planlama, Han Yolu Platformu Kuruldu başlıklı yazılar, bunlardan bazıları. İnceleme metinlerine ÇEKÜL Vakfı web sitesi makaleler bölümünden, haberlere ise sitenin haberler bölümünden de ulaşmak mümkün.

KÜLTÜREL MİRAS

ÇEKÜL ANADOLU ARAŞTIRMALARI

Anadolu Araştırmaları, vakıf bünyesinde özellikle kültürel mirasın korunması konusunda bilimsel araştırmalar yürütüyor. ÇEKÜL'ün kamu–yerel–sivil–özel kesimleri biraraya getirme geleneğini devam ettiren Çarşamba Kent Toplantılarının verileri de ANAR bünyesinde toplanıyor.

İstanbul'un tarihi boyunca kültür ve bilim alanında önemli bir merkez olan Beyoğlu ve çevresi son yıllarda Türkiye'nin en önemli akademik araştırma adacıklarından biri haline gelirken, bu zengin araştırma adasının ortasında, kültürel ve doğal mirası koruma hareketlerinin belleği niteliğindeki Bilgi Belge Merkezi de, yıllar içinde ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları başlığı altında yeni bir boyut kazandı.

Tarihi Kentler Birliğinin Anadolu toplantılarındaki koruma gündeminin oluşturulması, yer altı mirası araştırma çalışmaları, temsilcilerin yürüttüğü örgütlenme çalışmalarının desteklenmesi ve tüm bu süreçlerde elde edilen bilgilerin kitap, envanter, harita gibi yayınlara dönüştürülmesine, Prof. Dr. Metin Sözen'in önderliğinde, uzmanların desteğiyle ANAR kapsamında devam ediliyor.

Hurşit Arslan'a Saygıyla...

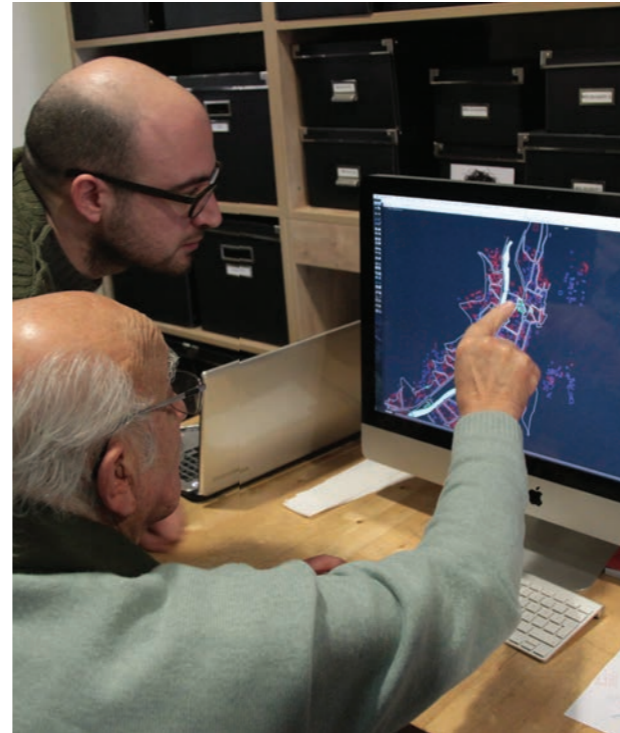
ÇEKÜL'ün ve Tarihi Kentler Birliğinin Anadolu örgütlenmesinin yorulmaz kahramanlarından biri olan Hurşit Arslan'ı koronavirüs sebebiyle kaybettik. ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi olan Hurşit Arslan, ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantılarının da koordinatörlüğünü yürütüyordu. Kültürel mirasın korunmasında büyük emeği olan Hurşit Arslan güler yüzüyle, 7'den 70'e herkesi arkadaşça kucaklayan tavrıyla, tüm kesimleri aynı masada ortak paydada, ortak hedefler etrafında ustaca örgütleyen zekâsı ve yaklaşımıyla hepimizde güzel duygular, izler bıraktı.

Hurşit Arslan Anısına Hatıra Ormanı

ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantılarının gönüllü uzmanları, Arslan'ın anısına herkesi fidan dikmeye davet ederek 7 Ağaç Ormanlarının Kırklareli dikim sahasında "Hurşit Arslan Hatıra Ormanı" oluşturulması için kampanya başlattı.

ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantıları

Tarihi ÇEKÜL Evinde yapılan Çarşamba Kent Toplantıları, yerel yönetimler ve kent temsilcilerin hazırladığı koruma odaklı yol haritalarına uzman katkılarıyla yön verilmesini amaçlıyor. Prof. Dr. Metin Sözen başkanlığında biraraya gelen ÇEKÜL uzman ekibi müze çalışmaları, restorasyon, sokak sağlıklılaştırması, geleneksel yaşam kültürü, envanter çalışmaları, çevre koruma başlıklarında planlanan projeleri inceleyerek görüşlerini iletiyor. 2011-2020 yılları arasında 221 yerleşimden 1130 kent temsilcisi Çarşamba Kent Toplantılarının misafiri oldu.

Köyler Dayanışıyor

Geçmişte Sivas'tan gelerek Malatya'ya bağlı Hekimhan ilçesinden geçen Han Yolu üzerindeki Basak, Güvenç, Boğazgören (Çırzı), Çulhalı ve Hasançelebi köyleri biraraya gelerek Han Yolu Doğa ve Kültür Varlıklarını Koruma Platformunu kurdu. Platforma yakın zamanda Beykent (Erdehan), Haclar, Dereköy, Bahçedamı, Davulgu, Yeşilkale, Akmağara ve Başkanlık mahalleleri de katıldı. Bölgedeki doğal ve kültürel varlıkların korunması ve civar köyler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla kurulan platform, alanda sivil inisiyatifini güçlendirmeyi ve koruma çalışmalarına hız kazandırmayı amaçlıyor.

ÇEKÜL Vakfı Kent Çalışmaları ekibi, Tarihi Kentler Birliğinin desteğiyle yürüttüğü Yaşayan Kırsal Miras Programı çerçevesinde 30 Nisan-1 Mayıs 2019 tarihlerinde Malatya'nın Hekimhan ilçesinde ve ilçeye bağlı Basak ve Güvenç köylerinde bir alan çalışması gerçekleştirdi. Alandaki çalışmanın ardından hazırlanan raporlar ilçe belediyesi ve köy muhtarlıklarıyla paylaşıldı. ÇEKÜL'ün yerel ile bilgi alışverişi ve fikir paylaşımı sürüyor.

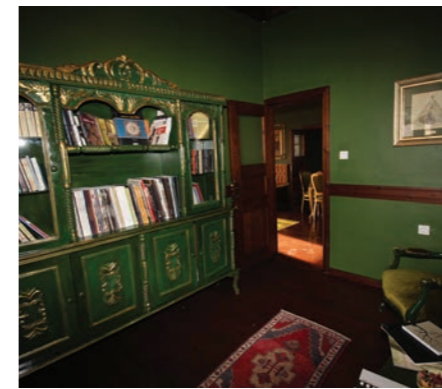
Tüm bu sürecin de etkisiyle halihazırda aktif olan Basak ve çevre köylerdeki sivil inisiyatifler çalışmalarını hızlandırdı. Basak Köyünde yürütülen çalışmaları diğer köyleri de kapsayacak şekilde genişletmeyi ve bölgede daha bütüncül ve işbirliğine dayalı bir örgütlenme modeli oluşturmayı amaçlayan yöre halkı, Han Yolu Doğa ve Kültür Varlıklarını Koruma Platformunu kurdu. İlk aşamada Han Yolu üzerinde bulunan 5 köyün birlikteliğiyle kurulduysa da, platform kısa sürede yeni katılımlarla büyüdü.

Yerel sivil inisiyatifin gelişmesi ve güçlenmesi için Anadolu'nun pek çok yerinde çalışmalar yapan ve bu inisiyatiflere her zaman destek olan ÇEKÜL Vakfı, Malatya'da bulunan ÇEKÜL Vakfı Doğu Anadolu Araştırma Merkezi ve alandaki temsilcileriyle platformun çalışmalarına da destek olacak ve platformla eş zamanlı olarak çeşitli projeler yürütecek.

Tarihi Yılmazlar Evine ÇEKÜL Okuma Odası

İzmit Hacı Hasan Mahallesinde 20. yüzyıl başında inşa edilen ve kentliler arasında Yılmazlar Evi olarak bilinen tarihi yapı, İzmit Belediyesi tarafından restore edildi. ÇEKÜL Vakfı Kocaeli Temsilcisi Numan Gülşah'ın destekleriyle sürdürülen koruma çalışmaları kapsamında restore edilen yapının içinde ÇEKÜL Vakfı Okuma Odası bulunuyor. Numan Gülşah tarafından bağışlanan ÇEKÜL Vakfı ve Tarihi Kentler Birliği yayınları; araştırmacı, akademisyen ve öğrencilerin çalışmaları için zengin bir kaynak niteliğinde. Yığma tuğla ve ahşap karkas sistemli yapı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 1995 yılında tescillenerek koruma altına alınmıştı. İzmit Tarih Koridoru Derneği Lokali olarak hizmet verecek olan Güllü Konak'la birlikte, İzmit Tarihi Çarşısı ve Yılmazlar Evinin kente bir hareket kazandırması bekleniyor.

Ağırnas'a Turizm Rotası

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, 2020 yılını Kayseri Kültürel Kalkınma ve Turizm Yılı ilan etti. Kentin dört bir yanında sürdürülen çalışmalarla birlikte, 2001 yılında TKB üyesi olan Ağırnas başta olmak üzere kentin kültür sanat ajandası oldukça yoğun.

Kayseri Büyükşehir ve ilçe belediyeleri, odalar, sivil örgütler ve ÇEKÜL Vakfının desteğiyle, her yıl Nisan ayında düzenlenen Mimar Sinan Anma Etkinlikleriyle Ağırnas, pek çok ziyaretçiyi ağırlıyor. Büyükşehir Yasasıyla mahalle olan Ağırnas'daki restorasyon çalışmaları Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından sürdürülüyor. Yeni planlanan projeler, Ocak ayında ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantılarında konuşuldu.

ÇEKÜL'ün desteğiyle restore edilerek 2004 yılında ziyarete açılan Mimar Sinan Evi yeni ve bütüncül bir bakış açısıyla tekrar projelendirilmeyi bekliyor. Dehlizleri, mağaraları, yer altı şehir kalıntıları ve tarihi dokusuyla Ağırnas, Kayseri'deki birçok tarihi yerleşkeden ayrı bir öneme sahip. Kayseri Büyükşehir Belediyesinin "Ağırnas Kültür ve Turizm Rotası"nın oluşturulması için ÇEKÜL uzmanlarının desteği alınacak. Yer Altı Şehri Neslihan Parkı, Çevre Değirmeni, Mimar Sinan Evi, Harman Meydanı, Tören Alanı, Bezirhane, Eski Belediye Binası, Arap Ocağı, Kilise, Fuat Gökşen Evi ve Çerkez Mustafa Bey Konağı rota kapsamında yer alacak.

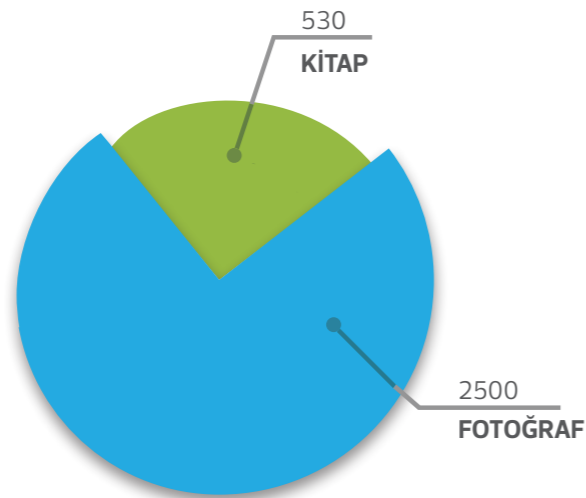
KÜLTÜREL MİRAS

ÇEKÜL BİLGİ BELGE MERKEZİ

Bugün Anadolu'nun farklı ölçekteki pek çok kentinden araştırmacıları, üniversite öğrencilerini, içinde yaşadıkları kentleri ve yaşamı daha iyi anlamak ve tanımak isteyenleri tarihi ÇEKÜL Evinde ve dijital platformda buluşturan ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi Türkiye'nin doğa, tarih, mimarlık ve kültür tarihi alanlarında uzmanlaşmış arşiv ve kütüphanesiyle, alanın önde gelen başvuru merkezlerinden biri.

İlk kez 1996 yılında "7 Kitap Kütüphanesi" adıyla kurulan kütüphane, Gençlik Biriminin çağrısıyla, çok sayıda kitapseverin 7 veya katları sayısındaki kaynak kitap bağışlarıyla büyüdü ve iki yıl gibi kısa bir sürede araştırmacıların hizmetine açıldı. ÇEKÜL Anadolu Araştırmaları bünyesinde örgütlenen, bugünkü adıyla ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi, arşiv ve kütüphane hizmetleriyle uzun zamandır Beyoğlu'nun da kültür coğrafyasının önemli bir parçası. BiblioPera'nın bileşenleri arasında bulunan ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi; ÇEKÜL Vakfı Koleksiyonu, Sinan'a Saygı Kitaplığı, Anadolu Kent Arşivi ve Prof. Dr. Metin Sözen Özel Arşivi olmak üzere 4 bölümden oluşuyor. Merkezde, sayısı 52 bine ulaşan materyal bulunuyor. Akademisyenler, öğrenciler, araştırmacılar, yazarlar, yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri kütüphaneyi yoğun ziyaret edenler arasında. Bilgi Belge Merkezi, erişimi kolaylaştırmak ve daha çok kullanıcıya ulaşabilmek amacıyla, Kent Arşivi koleksiyonunu 2016 yılında dijitalleştirerek kullanıma açtı. Araştırmacıla, ÇEKÜL Dijital Kent Arşivine <http://katalogtarama.cekulvakfi.org.tr/> adresinden ulaşabiliyor.

2020 yılında ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi koleksiyonuna 530 kitap, 2 bin 500 fotoğraf kaydedildi.

Koleksiyon Geliştirme Çalışmaları ve Ziyaretçiler

ÇEKÜL Vakfı Bilgi Belge Merkezinin koleksiyonunda bulunan toplam materyal sayısı pandemi nedeniyle diğer yıllara oranla daha az gelişme gösterdi. 2020 yılında, koleksiyonumuz 55 bin 110'a yükseldi. Yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve bireylerden bağış ve satın alma yoluyla Bilgi Belge Merkezi koleksiyonuna 530 kitap dâhil edildi. Ayrıca 2 bin 500 adet fotoğraf da teknik işlemlerin ardından bibliyografik kataloglama işlemleri yapılarak koleksiyona eklendi. ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen Kişisel Arşivi kapsamında ise Milli Saraylar, Kabataş Erkek Lisesi, Safranbolu çalışmaları, Mimar Sinan başlıklarına ait tüm materyaller tarandı, envanterleme işlemleri tamamlandı. Metin Sözen Kişisel Arşivinde; eğitim ve çalışma hayatını kapsayan projeler, ödevler, Safranbolu araştırmaları, Milli Saraylar dönemi, fotoğraflar, kartpostallar, gravürler, yazışmalar, belgesel filmler, etkinlikler, haritalar, özgeçmiş ve biyografiler gibi bölümlerden oluşan ortalama 18 bin 500 belge yer alıyor. Bilgi Belge Merkezindeki tüm bu zengin koleksiyondan yararlanmak isteyen araştırmacılar pandemi koşullarından ötürü uzaktan erişimden en verimli şekilde faydalanan kesim oldu. Dijital olarak 280 kullanıcıyla iletişime geçildi ve 317 yeni araştırmacı sisteme kayıt oldu. Fiziki olarak ise ortalama 30 araştırmacı kütüphaneyi ziyaret etti.

Kent Bellekleri ve Müzeler

ÇEKÜL Akademisinin 3 modüllü Kentler ve Müzeleri, Kurulumdan İşletmeye Kent Müzeleri eğitiminin ilk modülü olan Kent Bellekleri Kurulum, Yönetmelik Yapılanma, Fiziki Yapılanma başlıklı eğitimi, ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi Koordinatörü Ayşen Kılıç Özarslantürk'ün desteğiyle gerçekleştirildi. Kent ve kentli arasındaki ilişki, kent envanterlerinin hazırlanma süreci ve önemi ile bunun sürdürülebilirliğinin sağlanması, kent arşivlerinin kurulum aşamaları ve fiziki yapılanmaları bu eğitimde detaylarıyla paylaşılıyor.

Bodrum Kalesi, 1960 (Asistan Doktor Metin Sözen öğrencileriyle birlikte)

BiblioPera: Beyoğlu Araştırma Merkezleri Ağı

İstanbul Beyoğlu'nda 14 uluslararası araştırma merkezinin işbirliği projesi olarak başlayan, yıllar içinde kapsamı genişleyen bir bilgi ağı olan BiblioPera'ya ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi de 2019 yılında katılmıştı. Pandemi süresince aylık sosyal medya paylaşımları ile ÇEKÜL Arşivinden 2020 yılı boyunca toplamda 40 adet görsel paylaşımında bulunuldu.

Otobiyografi: Yaşamı Paylaşmak

Prof. Dr. Metin Sözen sözlü tarih çalışması, *Yaşamı Paylaşmak* ismiyle kitaba dönüşüyor. İki yıldır devam eden sözlü tarih çalışması, 2020 yılında pandemi nedeniyle arşiv araştırmasıyla sürdü. Ses kayıtları, Metin Sözen arşivi görsellerinin seçilmesi gibi belgelenmeler Bilgi Belge Merkezi ve Anadolu Araştırmaları ekibinin desteğiyle yürütüldü; sözlü tarih metin dökümü ve fotoğraf tasnifi ile teknik işlemler tamamlandı. Metin Sözen'in Anadolu'nun farklı kentlerinde geçirdiği çocukluk yılları, üniversite hayatıyla birlikte hız kazanan Anadolu'nun kültür mirasını inceleme gezileri ve kazı çalışmalarına

verilen destekler, gazetecilik yılları, Milli Saraylar dönemi, ÇEKÜL-TKB süreci, yaşamını paylaştığı dostları gibi kilit başlıklara odaklanılan sözlü tarih çalışması, bir dönemi yansıtan ve Metin Sözen'in hayatından kesitler sunan bir otobiyografi niteliğinde. Kitabın 2021 yılında yayımlanması hedefleniyor.

EĞİTİM

ÇEKÜL AKADEMİ
ÇEKÜL BİLGİ AĞACI

EĞİTİM

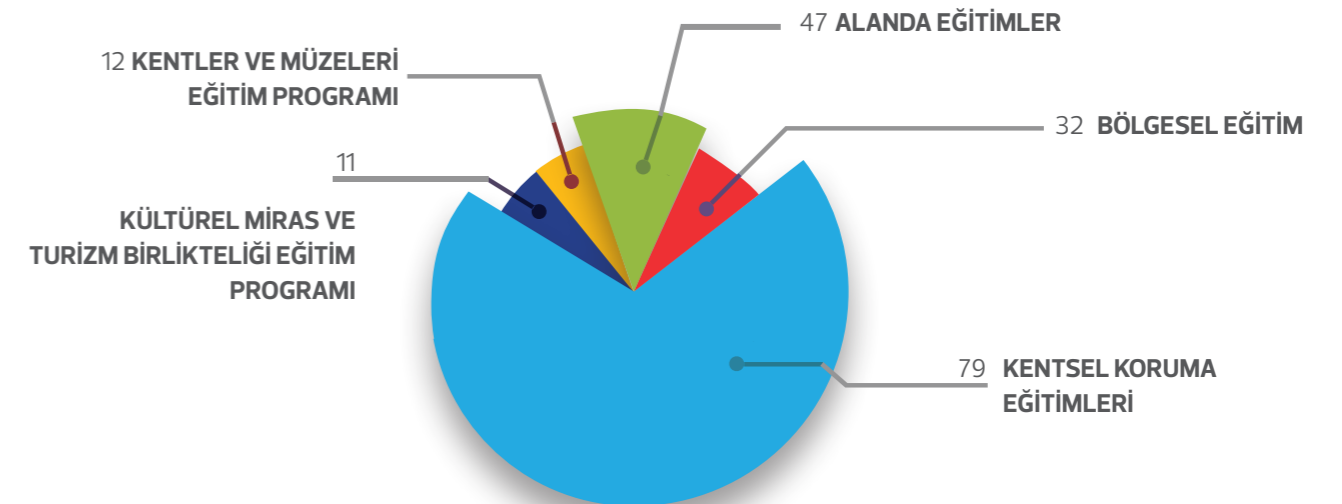
ÇEKÜL AKADEMİ

Yerel yönetimlerin bütüncül ve güncel yaklaşımlarına akademik bir disiplin içinde ulaşabilmelerine, sahadaki deneyimlere "deneyim aktarımı" ve proje uygulama örnekleriyle yakından bakabilmelerine imkân sunan ÇEKÜL Akademi, 10'uncu yılını geride bıraktı. Tarihi Kentler Birliğine üye belediyelerin korumadan sorumlu uzmanları, bu 10 yılda güncellenen ve zenginleşen eğitim içeriklerinden birçok kez yararlandı ve yararlanmaya devam ediyor.

2020 yılında Covid-19 salgını koşullarında Kentsel Koruma Eğitimleri başlığı altında 8 eğitim; Alanda Eğitim Programı kapsamında 3 eğitim, geçen yıl başlanan Kentler ve Müzeleri; Kurulumdan İşletmeye-KEMEP Eğitim Programı ile 2 yeni eğitim programı gerçekleştirildi. Bu yılın yeni programı ise 3 modülden oluşan Kültürel Miras ve Turizm İşbirliği-KÜMTEP Eğitim Programı ile sağlık önlemleri nedeniyle bir kentte gerçekleştirebilen Bölgesel Kentsel Koruma Eğitim Programı oldu.

ÇEKÜL Akademi eğitimlerine bu yıl da farklı belediyelerin kentsel ve kültürel miras proje ve uygulamalarında görevli; mimar, restoratör, peyzaj mimarı, sanat tarihçisi, şehir plancısı, inşaat mühendisi, arkeolog, harita mühendisi ve benzeri uzmanlık sahibi profesyoneller katıldı.

ÇEKÜL Akademi Eğitimlerine bu yıl 181 kişi katıldı.

Kentsel Koruma Eğitimleri Programı

Kentsel Koruma ana başlığı altında koruma kültürü ve bilinci, basit onarım ilke ve esasları, restorasyon teknikleri, malzeme bilgisi, proje değerlendirme ve süreçleri, mevzuat bilgisi ve yorumlama, işlevlendirme, hakediş gibi temel konularda 8 eğitim verildi. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Vakıfı Su Şube Müdürlüğü desteğiyle düzenlenen Kentsel Miras Kapsamında Su Yapılarına Bakış ve Koruma Süreci Eğitimi geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Güz Döneminde yapıldı. Kültürel miras kavramına ve yönetimine ilişkin evrensel normlar; UNESCO Dünya Mirası Listesinin kapsamı; yerel yönetimlerin planlama süreçlerinin paylaşılmasını hedefleyen UNESCO Dünya Mirası ve Yerel Yönetimler bu yılın yeni eğitimi oldu.

2020 yılında yeniden başlanan eğitimler ise şöyle: Restorasyon İşlerinde İhale Süreci ve Hakediş Uygulamaları; UNESCO Dünya Mirası ve Yerel Yönetimler; Yapı Özelliklerine Göre Müdahale Teknikleri; Koruma Alanları İçin Kentsel Tasarım Rehberi ile Tarihi Yapılarda İşlevlendirmeye Yönelik Yaklaşımlar ve Tarihi Dokularda Yeni Yapı Tasarımı.

UNESCO Dünya Mirası ve Yerel Yönetimler

UNESCO, uzun yıllardır eğitim başlıklarımız arasında. 2020 yılında ise eğitim içeriğimizi güncelleyerek yeniden TKB üyeleriyle buluşturduk ve çok değerli uzmanlar eğitimcilerimiz arasında yer aldı. Yıldız Teknik Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü Bölüm Başkanı Doç. Dr. Nevra Ertürk, İBB Tarihi Alan Başkanlığından

Muzaffer Şahin, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Kültür ve Turizm Uzmanı Evrim Ulusan ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Araştırma Görevlisi Ömer Devrim Aksoy'ın katkılarıyla düzenlenen UNESCO Dünya Mirası ve Yerel Yönetimler eğitimine belediyelerin ilgili birimlerinden uzmanlar katıldı. Yerel yönetimlerin kültürel, doğal ve karma varlıklarını UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi altında daha görünür kılmak üzere hazırlayacakları adaylık dosyalarına ilişkin yöntem bilgisinin aktarıldığı eğitim, kentlerin sadece UNESCO odaklı değil, miras alanlarını evrensel normlara göre de koruyabilecekleri vurgusuyla şekilleniyor.

Kentsel Tasarım Rehberleri

Ülkemizde kentsel tasarım rehberlerinin hazırlanma sürecine altlık oluşturmak, yaklaşım, uygulama ve teorik arka planın tartışılmasını hedefleyen Kentsel Tasarım Rehberleri konulu eğitim, Dr. Alp Arısoy tarafından veriliyor. Teknik yaklaşım detaylarıyla olduğu kadar kent yaşamına saygıya da ön saflara taşıyan bir bakış açısıyla, iyi örnekler üzerinden ele alınan konu, Tarihi Kentler Birliğinin İstanbul'daki merkezi Şerifler Yalısında Emirgan'ın kentsel tasarım senaryosu üzerine yapılan atölyeyle son buldu.

Alanda Eğitimler Programı

ÇEKÜL Akademisinin 2012 yılında başlattığı Alanda Eğitimler Programı, kentsel kültürel mirası korumakla görevli kadroların, koruma çalışmalarıyla öne çıkan kentlerin deneyimlerini ve elde ettikleri sonuçları yerinde gözlemlenmelerini amaçlıyor. Koruma deneyiminden geçmiş kentlerin koruma vizyonları, planlama yöntemleri, uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm seçeneklerinin yerinde paylaşılmasını ve tartışılmasını sağlıyor. Bu yıl 3 kentte yapılan yerinde eğitimler katılımcılar tarafından ilgiyle karşılandı.

Kent Bütününde Çok Boyutlu Koruma ve İşlevlendirme: Kahramanmaraş Örneği

2020 yılının ilk alanda eğitimi, Tarihi Kentler Birliğinin de başkanlığını üstlenen Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde gerçekleşti. Kent Bütününde Çok Boyutlu Koruma ve İşlevlendirme: Kahramanmaraş Örneği başlıklı eğitim, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ve Dulkadiroğlu Belediyesinin işbirliğinde, 2-4 Mart tarihleri arasında Kahramanmaraş'ta yapıldı.

Hititlerden günümüze birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış, bağrından pek çok edebiyatçı çıkarmış, İstiklal madalyalı kadim kent Kahramanmaraş'ın somut ve somut olmayan kültür varlıklarının bütüncül olarak nasıl korunduğunun yerinde incelendiği eğitime İstanbul, Muğla, Mersin, Mardin büyükşehir belediyeleri ile Beşiktaş, Akşehir, Karadeniz Ereğli, Melikgazi, Ortahisar, Karacasu, İncesu, Zeytinburnu, Nizip belediyelerinin KUDEB, fen işleri, imar ve şehircilik birimlerinden gelen uzmanlar katıldı.

Tarihi ve Kültürel Kimliği ile Gelişen Kent; Mudanya Örneği

ÇEKÜL Akademi, 14-16 Eylül tarihleri arasında "Tarihi ve Kültürel Kimliği ile Gelişen Kent; Mudanya Örneği" eğitimini gerçekleştirmek üzere Mudanya'daydı. Akçadağ, Beşiktaş, Çankırı, İSKİ/İBB, Mardin Büyükşehir, Melikgazi, Midyat, Nilüfer, Nizip, Pamukkale belediyelerinden uzmanların katıldığı eğitimde ÇEKÜL Vakfı Başkan Yardımcısı Mithat Kırayoğlu'nun sunum ve rehberliğinde kentin kültürel ve kentsel gelişimini yerinde inceledi. Mudanya kent merkezi, Giritli Mahallesi, Tahir Paşa Konağı Müze Evi, Eski Tren İstasyon Binası, Kumyaka

Mahallesi Hagios Takseyarhon Kilisesi ile Tirilye'deki kilise, manastır ve sivil mimarlık örneklerini yerinde görüldü.

Dünden Bugüne İstanbul'da Ticaret Kültürü ve Yapıları

Bu yıl ilk defa İstanbul Rehberler Odası ile yapılan işbirliği sayesinde İstanbul'da Alanda Eğitim Programı düzenlendi. 18-20 Kasım tarihlerinde, sanat tarihçisi ve rehber Dr. Ayşe Nursel Tuncay eğitmenliğinde gerçekleştirilen eğitim; Roma, Bizans Latin, Osmanlı imparatorluklarına başkentlik yapmış, dünyanın en eski kentlerinden biri olan İstanbul'un yerel kimliğine odaklandı. Tarihi Yarımada, Galata-Pera ve Kadıköy'de yapılan gezilerde İstanbul'un tarih boyunca ticaretin merkezi olması sebebiyle birçok ticari nitelikli yapının inşa edilmesi ve bu yapıların dönemsel gelişmelere göre farklı işlev ve mimari özellikler kazanması, alanda katılımcılara örneklerle anlatıldı.

Eğitime Gaziantep, Kadıköy, İstanbul, Altınordu, Sındırgı, Belen, Erbaa'dan salgın nedeniyle 11 kişi katılabildi.

Bölgesel Kentsel Koruma Eğitim Programı

Bu yıl ilk kez bölgesel ölçekte iki Kentsel Koruma Eğitimi planlandı. Salgın nedeniyle sadece Tarihi Yapılarda Onarım İlkeleri ve Yapım Önerileri başlıklı eğitim 5-6 Mart'ta Kayseri'de yapılabildi. Bölgesel Kentsel Koruma Eğitimleri ile Tarihi Kentler Birliğine üye belediyelerde görevli uzmanların kültür varlıklarının korunması konusunda bilgilerinin artırılması ve kentler arası iletişimin daha etkin hale gelmesi; bilginin yerelde yayılması hedeflendi.

Adana Büyükşehir, Burdur, Çorum, Develi, İncesu, Kayseri Büyükşehir, Kocasinan, Manisa Büyükşehir, Mardin Büyükşehir, Melikgazi, Mersin Büyükşehir, Niksar, Nizip, Talas, Tomarza, Yahyalı belediyelerinden katılan 32 uzmana, yüksek mimar A. Nüvit Bayar, bölgeye dokunan onarım önerilerini aktardı.

Bölgesel Eğitimler Programı, Akademisinin ileri yıllarda da önem vereceği bir program olarak ÇEKÜL Akademi eğitim gündemindeki yerini koruyor.

Kentler ve Müzeleri Kurulumdan İşletmeye Eğitim Programı (KEMEP)

Bu yıl ikincisi düzenlenen programa Denizli, İzmir ve Malatya büyükşehir belediyeleri ile Afşin, Bilecik, İzmit, Kartal, Mudanya, Niksar, Selçuklu, Tokat ve Zeytinburnu belediyelerinin uzmanları katıldı. Katılımcılar müzenin fiziksel kurulum ve yönetsel yapılanması, koleksiyon oluşturma ve sergileme pratikleri ile müzelerin işletme, eğitim, iletişim ve pazarlama konularında nasıl olması gerektiğine ilişkin bilgi aldılar. Kültür sektöründe güçlenerek ziyaretçilerle bütünleşen ve değer üreten müzelerin yerel yönetimler tarafından planlanmasına yönelik yöntem ve uygulamaları içeren program 3 modülden oluşuyor.

Programın en önemli özelliği kenti, tarihi perspektif içinde,

tüm farklılıklarıyla algılanır kılmak, kentte yaşayanların kentlilik bilinci kazanmalarına aracı olan kent müzelerinin, çağdaş müzecilik anlayışı çerçevesinde kültürel ve ekonomik açıdan sürdürülebilirliğini sağlamak üzere çeşitli uygulama modellerini katılımcılara aktarmak.

Eğitimin modülleri:

1. Modül: Kent Bellekleri-Kurulum, Yönetsel Yapılanma, Fiziki Yapılanma
2. Modül: Müzelerde Sergileme ve Koleksiyon Yönetimi
3. Modül: Müzede İşletim Modelleri / Alanda Teknik İnceleme Gezisi ve Vaka Analizi: İstanbul

Kültürel Miras ve Turizm Birlikteliği Eğitim Programı (KÜMTEP)

ÇEKÜL Akademi, turizmin, kalkınmayı yerel düzeyde sağlamanın yöntemlerinden biri olduğunu bilerek bu yıl ilk defa eğitim başlıkları arasına turizm konusunu aldı. Planlamada Miras Temelli Yaklaşım, Sürdürülebilir Turizm ve Tanıtım, Kültür Rotaları ve Turizm Süreci başlıklarında 3 bölümden oluşan yeni eğitim programı Kültürel Miras ve Turizm Birlikteliği (KÜMTEP), bu konuda çalışma yapan uzmanların kentleri için bir yol haritası çizmelerine yardımcı olmayı amaçlıyor.

Konuya belirli bir metodoloji ile yaklaşılmasını sağlamak üzere vaka analizleri, pratik uygulamalar ve alanında uzman kişilerin deneyimlerini paylaştığı eğitim programı aynı zamanda bu konuda çalışmakta olan yereldeki uzmanların birbirleriyle iletişimlerinin güçlenmesine ve

farklı bakış açıları kazanmalarına da olanak sağlıyor.

2020 Programına Gebze, Afyonkarahisar, Söke, Ödemiş, Gaziantep, Edremit ve Beypazarı'ndan 11 uzman katıldı. ÇEKÜL Kuşadası Temsilcisi Ayşe Şerifoğlu da eğitime destek verenler arasındaydı.

Eğitimin modülleri:

1. Modül: Bölgesel Planlamada Miras Temelli Yaklaşım
2. Modül: Sürdürülebilir Turizm ve Tanıtım
3. Modül: Kültür Rotaları ve Turizm Süreci/ Alanda Teknik İnceleme Gezisi ve Vaka Analizi: Muğla

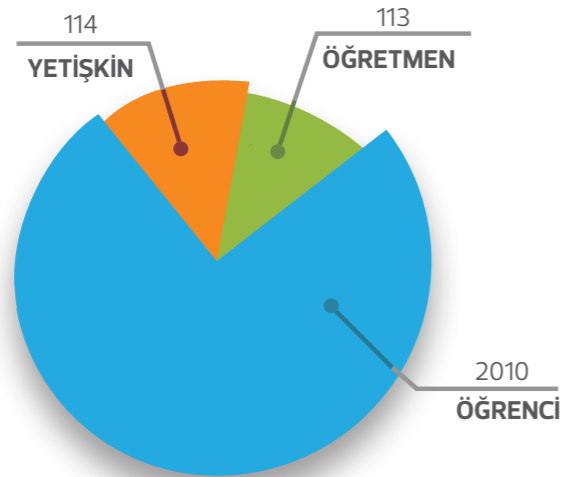
EĞİTİM

ÇEKÜL BİLGİ AĞACI

Kültürel ve doğal mirasın korunması ve yaşatılması, ancak bu değerlerin tanınması ve sahiplenilmesi ile mümkün olabilir. ÇEKÜL Bilgi Ağacı Eğitim Birimi, ÇEKÜL Vakfının Anadolu'nun farklı kentlerinde uyguladığı Kentler Çocuklarıdır Programı ve Kültür Elçileri Projesinden devraldığı bilgi ve birikimi, bu farkındalıkla birleştirerek eğitim çalışmaları yürütüyor. Anadolu'nun her yerinde, farklı kademelerde eğitim gören çocuk ve öğretmenlerle kuramsal ve uygulamalı eğitim çalışmaları sürdürüyor, sahadaki çalışmaların takipçisi oluyor, bütüncül ve sürdürülebilir eğitim ilkesini benimsiyor.

ÇEKÜL Bilgi Ağacı çocuklar, gençler ve kurumlar için hazırladığı atölye çalışmalarına, 2020 yılında da devam etti. Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Hakkâri, Hatay, İstanbul, İzmir, İzmit, Kırşehir, Ordu ve Trabzon'da toplam 2010 öğrenci, 113 öğretmen ve 114 yetişkine ulaştı. Önceki yıllara göre, daha az sayıda kişiye ulaşılmasının ana nedeni mart ayından bu yana yaşanan pandemiye bağlı olarak eğitim ve öğretime ara verilmesi, yüz yüze etkinliklerin tamamen durdurulması, okulların 3 hafta boyunca tatil edilmesinin ardından uzaktan eğitime geçilmiş olmasıdır.

Öğretmen Programları

Kentimin Öyküsü

İlkokul öğretmenlerine yönelik hazırlanan ve bütüncül bir bakış açısıyla doğa-kültür-insan arasındaki ayrılmaz ilişkiyi temel alan Kentimin Öyküsü Eğitim Programı, çocukların yaşadıkları kentin kültürel ve doğal mirasını tanımalarını ve koruma bilincini yaşayarak öğrenmelerini amaçlıyor. Program, öğretmenlerden gelen talepler doğrultusunda, daha kapsayıcı bir yapıya kavuşması için 2020 yılında güncellendi. Yeni program ilkokul öğretmenlerine yönelik 4 ana bölüm ve 20 etkinlikten oluşan çevrimiçi bir kılavuz olarak hazırlandı ve Türkiye'nin her yerine ücretsiz olarak gönderilebilecek şekilde yapılandırıldı.

Etkinlikler öğrencilerin;

- **Doğa ve Kültürle Varım:** Kenti meydana getiren unsurlar ile yakın çevresindeki kültürel ve doğal alanlardan yola çıkarak kenti tanımalarına, doğanın, insan yaşamına ve kültüre etkilerini anlayabilmelerine;
- **Kentimi Tanıyorum:** Yaşadığı şehrin tarihi ve kültürel mekânlarını inceleyerek, bu eserlerin şehre kimlik kazandırmadaki rolünü kavramalarına;
- **Büyüklerle Soruyorum:** Kentte yaşayanlarla iletişime geçerek, kuşaklar arası iletişim ve deneyim aktarımıyla kentin somut olmayan kültürel varlıklarını keşfetmelerine;
- **Kentimi Koruyorum:** Kentlerinde doğal ve kültürel varlıkları tehdit eden unsurları bilerek, yerel kültürün korunması ve yaşatılmasında bireylerin önemini fark etmelerine hizmet ediyor.

Programın pilot uygulamaları, 2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde başlayacak.

Ağaçların Diliyle Kentim

Ağaçların Diliyle Kentim Eğitim Programı, kentlerde büyüyen çocukların doğadaki değişimleri yakın çevrelerinde izleyerek kentlerine karşı duydukları sevgi ve aidiyet hislerini güçlendirmek ve kentlerinin doğal mirasına sahip çıkmalarını sağlamak amacıyla ilkokul öğretmenlerine yönelik hazırlandı.

Program, 2020 yılında 12 kentte 73 öğretmene ve 1165 öğrenciye ulaştı. Öğretmenlerden gelen bireysel taleplerin yanı sıra 13 Şubat'ta 26 öğretmenin katılımıyla Manavgat Belediyesinin, 27 Şubat'ta ise 22 öğretmenin katılımıyla Ödemiş Belediyesinin ev sahipliğinde 1 gün süreli öğretmen eğitimleri gerçekleştirildi. Ağaçların Diliyle Kentim Eğitim Programı, Haziran 2020'de uygulayan tüm öğretmenlerden sonuç raporlarının alınması ve çevrimiçi katılım belgelerinin gönderilmesiyle tamamlandı.

Öğretmen Programları

Yapıların Diliyle Kentim: İstanbul

Yapıların Diliyle Kentim: İstanbul Eğitim Programı, öğrencilerin İstanbul'un tarihi değerlerini ve kültürel mirasını tanımalarına, geçmiş ile bugün arasında kalıcı bağlar kurmalarına katkıda bulunmayı amaçlıyor.

Programın 2019-2020 eğitim öğretim yılı uygulamaları 5 farklı okuldan, 9 öğretmenin ve 122 öğrencinin katılımıyla tamamlandı. Program kapsamında öğretmenler sınıf içi etkinliklerin yanı sıra öğrencileriyle birlikte Ayasofya Müzesi, İstanbul Arkeoloji Müzesi, Yerebatan Sarnıcı, Yenikapı Batıkları Uygulama ve Araştırma Laboratuvarı gibi mekânları ziyaret etti. Haziran 2020'de programı uygulayan tüm öğretmenlerden sonuç raporları alınarak, çevrimiçi katılım belgeleri yollandı. Sonuç raporları, programın bir yandan öğrencilerin yaşadıkları kentin kültürel mirasını tanımalarına ve koruma sürecine şahitlik etmesine katkıda bulunurken öte yandan öğretmenlere de kültürel mirasla ilgili sınıf-dışı etkinlikler yürütmede kolaylık sağladığını ortaya koydu.

Öğrenci Programları

Mart ayından bu yana yaşanan küresel salgın nedeniyle ÇEKÜL Bilgi Ağacı yüz yüze gerçekleştirdiği eğitimlerin bir kısmını çevrimiçi platforma taşıdı. Böylece bireyin niteliksel gelişimine öncelik veren eğitim anlayışını, doğanın ve kültürün yaşamı mümkün kılan döngüsünü; teknolojiyi kullanarak çocuklara ve gençlere aktarmaya devam etti. Öncelikle üç farklı yaş grubu için hazırlanan Tohumlarla Yolculuk, Geçmişten Öğreniyorum ve Gezegenin Eşikleri atölyeleri yeniden yapılandırılarak 2020-2021 eğitim öğretim yılı güz döneminde öğrencilerle çevrimiçi uygulanmaya başladı. Doğadan Gelen İlham: Biyomimikri Atölyesinin ise çevrimiçi uygulamalar için güncelleme çalışmaları son aşamasında. Atölyenin 2021 yılında uygulanması planlanıyor.

Çevrimiçi atölyeler ÇEKÜL sosyal medya hesaplarında duyuruluyor ve Türkiye genelinde devlet okullarıyla eğitimde fırsat eşitliği kapsamında ücretsiz, özel okullarla ve bireysel katılım olduğunda ise bağış karşılığı gerçekleştiriliyor. Bu süreçte eğitimde fırsat

eşitliğine katkıda bulunarak devlet okullarıyla gerçekleştirilen ÇEKÜL Bilgi Ağacı atölyelerini desteklemek isteyen ÇEKÜL takipçileri için Askıda Atölye başlığı altında, bir kampanya da oluşturuldu.

Gezegenin Eşikleri

Stockholm Dayanıklılık Merkezi ve Avustralya Ulusal Üniversitesi tarafından geliştirilen "gezegenin eşikleri" kavramına odaklanarak hazırlanan eğitim programı, dünyanın dengesini sağlayan çevresel süreçleri tüm boyutları ile ele almayı amaçlıyor. Bu kapsamda yapılan etkileşimli sunumla katılımcılar, bir yandan iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı, toprak ve su kirliliği gibi güncel ekolojik sorunlar hakkında bilgi edinirken, öte yandan olası çözümleri kendilerinin bulacağı atölye çalışmaları yapıyor. Atölye; 2020 yılında Esenyurt Bilim Sanat Merkezinin Her Habitat Bir Tabiat projesi kapsamında Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesinde 24 öğrenci ve 2 öğretmen ile yüz yüze uygulandı. Sosyal medyadan duyuru yapılarak gerçekleştirilen çevrimiçi atölyelere ise 10 öğrenci ve 7 yetişkin katıldı.

Tohumlarla Yolculuk

Tohumlarla Yolculuk Atölyesi, öğrencilerin, içinde yaşadıkları, parçası oldukları doğayı ve yerel tohumları daha yakından tanımalarını; canlılar, bitkiler ve tohumlar arasındaki ilişkiyi, benzerlikleri ve farklılıkları keşfetmelerini amaçlıyor. Atölye, 2020 yılında Emlak Konut İlkokulunun 65 öğrencisi ve 2 öğretmene yüz yüze, 206 öğrenci ve 7 öğretmene de çevrimiçi olarak uygulandı.

ÇEKÜL Vakfı Tanıtım Sunumları

ÇEKÜL Vakfının çalışmalarını tanıtmak, Vakfın bilinirliğini artırmak amacıyla Fide Okullarında 62 öğrenci ve 4 öğretmenin katılımı ile sunum ve soru cevap etkinliği yapıldı. Bunun yanı sıra çevrimiçi gerçekleştirilen sunumla 42 öğrenci ve 2 öğretmene vakıf çalışmaları anlatıldı.

Geçmişten Öğreniyorum

Geçmişten Öğreniyorum Atölyesi bir yandan öğrencileri miras, bellek ve müze kavramları ile tanıştırmayı hedeflerken, diğer yandan her bireye kentin kimliğinin ve mirasının parçası/aktarıcısı olduğunu hatırlatır. 2020 yılında çevrimiçi atölyeler ile 104 öğrenci ve 4 öğretmene ulaşıldı.

Motiflerdeki Doğa

Motiflerdeki Doğa Atölyesi, öğrencilerin doğa ile kültür arasındaki ilişkiyi keşfetmelerini, yaşadıkları bölgede bulunan canlıları ve bu canlıların yörenin kültürü üzerindeki etkilerini anlamalarını amaçlıyor. Atölyenin yüz yüze uygulamalarına, 2020 yılının ilk aylarında toplam 46 öğrenci ve 3 öğretmen katıldı.

Kurum İşbirlikleri ve Eğitimleri

Dünya Hepimizin Yuvası Projesi

Sabancı Vakfı desteğiyle, ÇEKÜL Bilgi Ağacı uzmanları tarafından geliştirilen Dünya Hepimizin Yuvası Projesi 2019-2020 eğitim öğretim yılının bahar döneminde hayata geçirildi. Başta hayvanlar olmak üzere gezegeni paylaştığımız tüm canlılara karşı saygı ve empati geliştirilmesini amaçlayan projenin pilot uygulaması, 13 Ocak 2020 tarihinde Büyükçekmece Akçansa Mehmet Akif Ersoy İlkokulunda 27 öğrencinin katılımıyla yapıldı. Projenin başında aynı okulda yer alan 13 şubeyle atölye yapılması planlandı ancak pandemi nedeniyle mart ayında önce yüz yüze eğitime ara verilmesi, ardından uzaktan eğitime geçilmesiyle proje, 9 sınıftan 231 öğrenci ve 9 öğretmenin katılımıyla tamamlandı.

Pfizer ile 5 Haziran Dünya Çevre Günü Etkinliği

5 Haziran Dünya Çevre Günü vesilesiyle Pfizer çalışanlarına özel bir sunum yapıldı. Eğitim bağış karşılığında gerçekleştirilen etkinlikte ÇEKÜL Bilgi Ağacı Koordinatörü Deniz Dinçel, "gezegenin eşikleri" kavramıyla gezegenin içinde bulunduğu durumu ve bu durumu değiştirmek için neler yapılabileceğini; ÇEKÜL İletişim Sorumlusu Alper Can Kılıç ise kent ve balkon bahçeciliğine dair bilgileri 23 katılımcı ile paylaştı.

Çanakkale Belediyesi ile Çevrimiçi Atölyeler

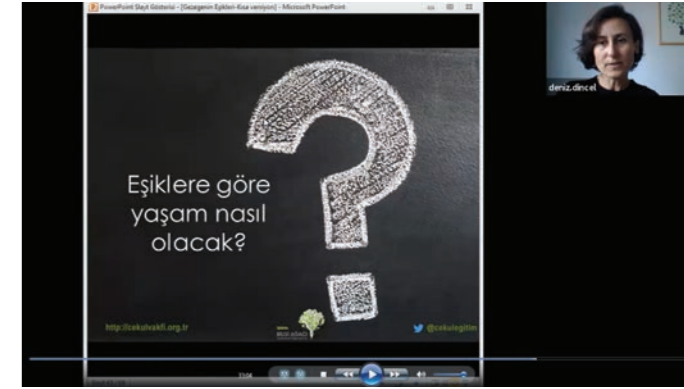
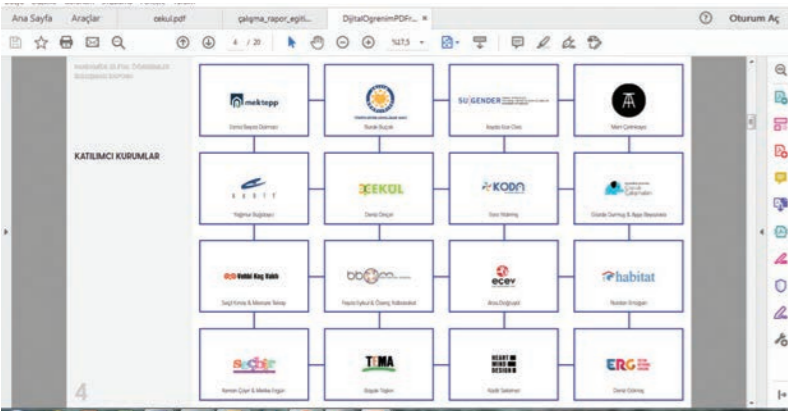
Çanakkale Belediyesi desteği ile 12 ve 14 Aralık tarihlerinde ÇEKÜL Bilgi Ağacının Tohumlarla Yolculuk, Geçmişten Öğreniyorum ve Gezegenin Eşikleri atölyeleri Çanakkale'de ikamet eden öğrencilerle ücretsiz olarak gerçekleştirildi. Çevrimiçi atölyelere toplam 16 öğrenci katıldı.

Yuva - Çevre Okuryazarlığı İletişim Ağı Projesi Küresel Okuryazarlık Ağı

Nisan 2020'de Yuva Derneği öncülüğünde, Çevre Okuryazarlığı İletişim Ağı Projesi kapsamında Küresel Okuryazarlık Ağı (KOZA) adında çevre eğitimi alanında çalışan, çalışmak isteyen ya da bu eğitimlerin içeriğine katkı sunabilecek sivil toplum kuruluşları ve sivil girişimler ile çevre eğitimleri düzenlemek, eğitsel ve kurumsal kapasiteyi geliştirmek ve çevre eğitimi alanında savunuculuk faaliyetleri yürütmek amacıyla bir topluluk oluşturuldu. Temmuz ayında imzalanan mutabakat metniyle ÇEKÜL Vakfı da bu ağa katıldı.

ÇEKÜL Bilgi Ağacı ekibi, öncelikle ağın çevrimiçi düzenlediği tanıtım ve genel tanışma toplantısına, ardından sırasıyla, 29-30 Eylül tarihlerinde Finansal Sürdürülebilirlik ve Kaynak Geliştirme, 11-12 Kasım tarihlerinde Sürdürülebilirlik ve Ekolojik Okuryazarlık ve 8-9 Aralık tarihlerinde İklim Okuryazarlığı eğitimlerine katıldı.

bi' Dünya ODTÜLÜ: Doğa ve Çocuk Webinarı

27 Haziran 2020'de dünyanın dört bir yanından ODTÜ mezunlarının katılımıyla sanal bir buluşma gerçekleştirildi. Hem Türkiye hem de dünyadaki mezun dernekleri ve topluluklarının ortak girişimiyle ve "bi' Dünya ODTÜLÜ 2020" ismiyle hayata geçen buluşmaya, bine yakın mezun; bürokrasi, basın, akademi, özel sektör, kamu ve girişimcilik dünyasından toplam 91 konuşmacı katıldı. ÇEKÜL Bilgi Ağacı Koordinatörü Dr. Deniz Dinçel ve Eğitim Reformu Girişimi Gözlemevi Koordinatörü Burcu Meltem Arık, Anne ve Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) Erken Çocukluk Eğitimi Özel Projeler Direktörü Duygu Yaşar'ın konuğu olarak, Doğa ve Çocuk başlıklı oturumu gerçekleştirdi; oturuma 50 kişi katıldı.

Pandemide Dijital Öğrenme Buluşması

Türkiye'de mart ayında ilk Covid-19 vakasının tespit edilmesiyle birlikte hayat pek çok alanda sekteye uğradı, bu alanlardan biri de eğitimdi. Uzaktan eğitime geçilmesiyle birlikte eğitim alanında faaliyet gösteren birçok sivil toplum kuruluşu ve sivil inisiyatif, çalışmalarını dijital ortamlara uyarlamaya çalıştı. İçinde bulunduğumuz bu bilinmezlik döneminde karşılaştığımız sorunları birlikte çözmek, birbirimizden öğrenmek ve deneyimlerimizi paylaşmak amacıyla Öğretmen Ağının önderliğinde, ÇEKÜL Bilgi Ağacının da aralarında bulunduğu 16 sivil toplum kuruluşu ve inisiyatif 17 Eylül tarihinde "Pandemide Dijital Öğrenmeler Buluşması"nı gerçekleştirdi.

Tadımlık Etkinlikler

ÇEKÜL Bilgi Ağacı pandemi sürecinde yapılamayan yüz yüze atölyeler yerine, ÇEKÜL'ün sosyal medya hesapları üzerinden hem bilgi veren hem interaktif içerikler geliştirdi. 7 Mayıs'ta başlayan ve 9 hafta boyunca devam eden ÇEKÜL Bilgi Ağacı Tadımlık Etkinlikleri, takipçilerimiz tarafından büyük ilgi gördü. ÇEKÜL Bilgi Ağacının eğitim programlarında yer alan doğal ve kültürel miras eğitimlerinden kısa etkinlikler, ÇEKÜL'ün web sitesinde ve sosyal medya hesaplarında paylaşıldı. Tadımlık Etkinlikler adıyla derlenen paylaşımlar sırasıyla; Kendimi, Kentimi Anlatıyorum, Sesle Görmek Mümkün mü?, Yüzlerce Yıllık Serüvenin İzleri: Yenikapı Batıkları Laboratuvarı, Laboratuvar Çalışanı: Balık, Ağaç Halkalarının Gizemi, Bitkiler Yolculuk Eder mi?, Yol Arkadaşlığı, Ormanda Kimler Çalışır?, Bana Hikâyeyi Anlat başlıklarında gerçekleşti. Tasarımlarına ise Sevil Yeşim Dizdaroglu destek verdi.

Dünya Günü Webinarı

Dünyamızın barındırdığı yaşamı ve güzelliği kutlayarak karşı karşıya kaldığı çevresel tehditlere dikkat çekmek amacıyla 22 Nisan Dünya Günü olarak belirlendi. Dünya Günü 1970 yılından bu yana kutlanıyor. ÇEKÜL Vakfı bu sene 22 Nisan Dünya Günü Manifestosu hazırladı ve ÇEKÜL Bilgi Ağacı da bu güne özel olarak 22 ve 23 Nisan'da iki tane ücretsiz çevrimiçi Gezegenin Eşikleri Atölyesi gerçekleştirdi. Oturlara toplam 36 kişi katıldı.

Değişim Elçileri Yaz Buluşması

Öğretmen Ağının her sene geleneksel olarak gerçekleştirdiği Değişim Elçileri Yaz Buluşması bu sene salgın nedeniyle dijital platformlarda 1-2 Temmuz tarihlerinde yapıldı. ÇEKÜL Bilgi Ağacı da Öğretmen Ağı paydaşı olarak etkinliğe katıldı ve katılımcılarla yapılan ortak çalışmaları anlattığı kısa bir video paylaştı.

ÖRGÜTLENME

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ
YAPEX RESTORASYON FUARI

ÖRGÜTLENME

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ

2000 yılında kuruluşunun 20'nci yılını kutlayan ve çalışma yaklaşım ve disiplinini *20. Yıl* kitabıyla özetleyen Tarihi Kentler Birliği, Türkiye örgütlenmesini ÇEKÜL Vakfı öncülüğünde gerçekleştirdi. TKB, 20 yıl önce aldığı kararla başladığı ve bugüne dek sürdürdüğü çalışmalarında yerel yönetimlerin, koruma çalışmalarında daha bilinçli ve sağlıklı proje ve yapmasını sağlamak üzere pek çok başlık altında faaliyet gösteriyor. 2020 yılında 2 Buluşma, 1 Bölge Toplantısı ve 1 Çalıştay düzenleyen Tarihi Kentler Birliği, koruma alanında Türkiye'nin en iyi örgütlenmiş birliği. ÇEKÜL Vakfı, kuruluşundan bu yana TKB'nin farklı koruma başlıklarını gündeme getirmesine destek oluyor: Toplantı gündemlerinin belirlenmesi, program ve alan incelemelerinin yürütülmesi, ÇEKÜL Çarşamba Kent Toplantılarında TKB üyesi belediyelerin misafir edilerek gönüllü uzmanlar tarafından projelerin incelenmesi, Özendirme Yarışmalarının raportörlüğü ve jüri değerlendirmesine sunulması, yarışmaların ödül töreni ve sergilerinin düzenlenmesi, yayın çalışmalarının desteklenmesi gibi pek çok konuda TKB'nin yürüttüğü çalışmalar ÇEKÜL Vakfı tarafından destekleniyor.

2020 yılında İstanbul'da 2 Meclis Toplantısı düzenlenirken, Mudanya'da Bölge Toplantısı ve Tirilye Çalıştayı yapıldı. Yıl içinde ÇEKÜL ve TKB'nin birlikte yürüttüğü toplantıların detaylı haberlerine web sitelerinden, ayrıca *Yerel Kimlik* dergisinden ulaşmak mümkün. Ülke boyutunda örgütlenmede, bir yıllık koruma gündeminin havza ölçeğinde değerlendirmesini TKB toplantılarından yola çıkarak yapabiliriz.

Bugün 460 tarihi kentin katılımıyla, koruma ve yaşatma seferberliğinin temsilcisi olan Tarihi Kentler Birliğinin örgütlenme modeli ve çalışma ilkeleri, Türkiye'nin koruma tarihinde önemli bir örnek.

Müze Özendirme Yarışması

Tarihi Kentler Birliğinin ilk kez 2016 yılında gerçekleştirdiği Müze Özendirme Yarışması, bu yıl 4'üncü kez düzenlendi. TKB'nin iyi müzecilik örneklerini özendirmek, yerel yönetimlerin girişimiyle oluşturulmuş müzeler arasında işbirliğini geliştirmek amacıyla düzenlediği Müze Özendirme Yarışmasına bu yıl 16 belediyeden, farklı ölçeklerde 18 müze katıldı. 15 Mayıs 2020 tarihinde, internet üzerinden toplanan Seçici Kurul, projeleri değerlendirdi; müzelerin başarılı ve geliştirilmeye açık yönleriyle ilgili görüşlerini belirterek ödüllerin dağılımına karar verdi. Ahmet Erdönmez başkanlığında toplanan seçici kurul Aziz Elbas, Kibele Eren, Sezer Cihan, Yeşim S. Dizdaroğlu ve Y. Metin Keskin'den; Danışma Kurulu ise Prof. Dr. Metin Sözen, Ahmet Onur Altun ve Alp Arısoy'dan oluştu.

Bu yıl, içinde bulunduğumuz şartlar da göz önünde tutularak, yarışmaya katılan müzelerin ziyaret edilememesinden dolayı, seçici kurul tarafından yapılan değerlendirme sonrasında, her bir müzenin kendi bağlamı içinde

değerlendirilmesine karar verildi ve ödüller 10 farklı kategoride toplandı: Göç Müzesi, Kent Müzesi, Kent Tarihi Müzesi, Kent Belleği ve Arşiv Müzesi, Yaşam Kültürü Müzesi, Milli Mücadele Müzesi, Sanayi Müzesi, Sanat ve Edebiyat Müzesi, Denizcilik Müzesi ve Maket Müzesi. Müze Özendirme Yarışması Ödül Töreni 24 Temmuz'da pandemi sebebiyle ertelenen 1. Olağan İstanbul Meclis Buluşmasında düzenlendi. The Green Park Pendik Otelde gerçekleştirilen Tarihi Kentler Birliği İstanbul Buluşması süresince sağlık önlemleri azami düzeyde uygulandı.

Tarihi Kentlere Yeni Üyeler

Tarihi Kentler Birliği Temmuz ve Eylül aylarında düzenlediği Birlik Meclis Toplantılarıyla bünyesine yeni tarihi kentler kattı. Buna göre, Birlik Meclis 2020 Yılı 1. Olağan Toplantısında Emet, Dodurga, Serik, Gemlik ve Karşıyaka; Birlik Meclis 2020 Yılı 2. Olağan Toplantısında ise Keşan ve Dargeçit belediyelerinin TKB üyeliği kabul edildi. Birliğe üye tarihi kentlerin sayısı, son meclis toplantılarıyla 460 oldu.

Fırat Kentleri İstanbul'un Gündemiydi

Tarihi Kentler Birliği 2. Olağan Meclis Toplantısını İstanbul'da düzenlendi. İstanbul Buluşmasının gündeminde Fırat Havzasında yürütülen çalışmalar ve TKB Özendirme Yarışması Ödül Töreni vardı.

Tarihi Kentler Birliği 2. Olağan Meclis Toplantısı, 28 Eylül'de The Green Park Pendik Otelde gerçekleştirdi. TKB Genel Sekreteri Sezer Cihan'ın moderasyonunu yürüttüğü İstanbul Buluşması, Meclis Toplantısı ile başladı. Yılın ikinci Meclis Toplantısı, Divan Başkanı Hayrettin Güngör tarafından yönetildi. Güngör, gündem maddelerini okuyarak oylamaya sundu. Toplantıda ayrıca Birliğe yeni üye olan belediyeler de açıklandı. Buna göre Ağrı Belediyesi, Belediye Meclis kararıyla üyelikten ayrılırken Keşan ve Dargeçit belediyeleri, Birliğin yeni üyeleri oldu.

Kültürel Mirası Özendirme Yarışması

Koruma Özendirme Yarışması, bu yıl 19'uncu kez düzenlendi. Geleneksel olarak her yıl YAPEX Fuarında düzenlenen Özendirme Yarışması Ödül Töreni, bu yıl İstanbul Buluşmasına taşındı. 28 Eylül'de The Green Park Pendik Otelde yapılan törene Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan, Türkiye Belediyeler Birliği ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, TKB ve Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı Hayrettin Güngör, TKB Encümen Üyeleri, TKB üyesi tarihi kentlerin başkanları, ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu üyeleri A. Faruk Göksu ve Hasan Özgen, ÇEKÜL Vakfı Genel Müdürü S. Yeşim Dizdaroğlu ile ÇEKÜL Vakfı uzmanları katıldı.

Yarışmanın sonuçları, TKB Danışma Kurulu Üyelerinden oluşan jürinin internet ortamında yaptığı değerlendirme toplantısıyla belirlendi. Bu yıl 39 belediyenin 67 proje ile katıldığı yarışmanın sonucunda Manavgat Belediyesi Metin Sözen Büyük Ödülünü, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Jüri Özel Ödülünü kazandı. Bu ödüllerin yanı sıra 8 Proje, 8 Uygulama, 8 Süreklilik ve 13 Başarı Ödülü verildi.

Mudanya Bölge Toplantısı ve Tirilye Çalıştayı

Tarihi Kentler Birliği, 2020'nin yoğun proje ve uygulama gündeminde, tüm dünyayı etkisi altına alan salgın nedeniyle toplantılarını ertelemiş ancak zamana yaydığı çalışmalarını ara vermeden sürdürmüştü. Temmuz ayında yapılan TKB 1. Olağan Meclis Toplantısının ardından yılın ilk çalıştay ve bölge toplantısı da bu koşullar altında 18-19 Eylül tarihlerinde Mudanya'da gerçekleştirildi.

"Tarihi Kentlerde Kentsel Tasarım Rehberi" başlığını taşıyan Tirilye Çalıştayı Marmara Bölgesindeki TKB üyelerinin kültür miraslarının korunmasına yönelik proje ve program deneyimlerini tartışmaya açtı, gelecekte yürütülecek çalışmalara altyapı hazırlayacak adımı attı. İlk gün yapılan Mudanya Bölge Toplantısı, eski tren garı olan Mudanya Montania Otelde Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi ve ÇEKÜL Vakfı Başkan Yardımcısı Mithat Kırayoğlu'nun yönetimindeki paneller başladı. Program, Tirilye inceleme gezisi ve çalıştay oturumu ile devam etti.

18 Eylül Cuma akşamı düzenlenen, Prof. Dr. Metin Sözen belgeselinin de gösterildiği açılış töreniyle başlayan

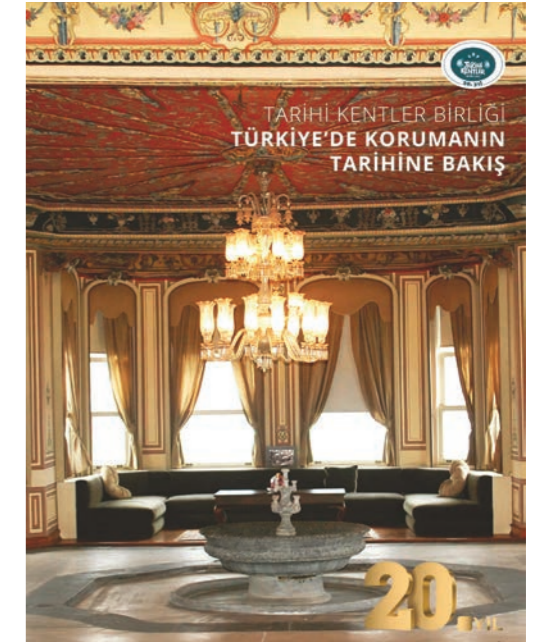
ve Marmara Bölgesi kentlerini biraraya getiren toplantı "Tarih İçinde Mudanya" paneliyle kente geniş bir perspektiften yaklaşırken, UNESCO süreçleri de tartışmaya açıldı; UNESCO Dünya Mirası Listesine başvuruda ön koşul olan kültürel niteliklere yakından bakıldı. Toplantı, TKB heyetinin Mudanya inceleme gezisiyle son buldu.

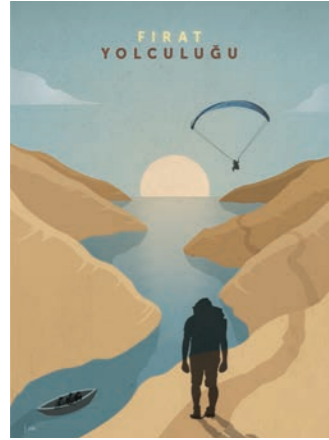
Uzun yıllardır ÇEKÜL Vakfının ve TKB'nin kentte sürdürdüğü çalışmaların alandaki yürütücüsü ve takipçisi olan Tarihi Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi ve ÇEKÜL Başkan Yardımcısı Mithat Kırayoğlu, Mudanya'nın zengin doğal ve kültürel miras kaynaklarının korunması ve ihtiyaç haritasının belirlenmesi sürecinde elde edilen deneyim ve bilgiyi hem bölgesel hem ulusal ölçekte değerlendirerek "Tarih İçinde Mudanya" panelini açtı. Panel, Mudanya'yı arkeolojik ve tarihsel açıdan inceleyen ve UNESCO süreçlerindeki alan yönetimi çalışmalarına mercek tutan ayrıntılı sunumlara sahne oldu.

TKB 20. Yıl Kitabı

ÇEKÜL Vakfı, Avrupa Tarihi Kentler Birliğinin 12'nci üyesi olan TKB'nin 20'nci yılına özel, kapsamlı bir yayın hazırladı. Birliğin kuruluş öyküsünden ilkelerine, her ölçekte koruma yaklaşımını belgeleyen çalışmalardan uluslararası işbirliklerine, eğitim modelinden özendirme yarışmalarına, Anadolu toplantılarından etkin tanıtım faaliyetlerine pek çok başlıkta mercek altına alınan Tarihi Kentler Birliği, bir okul olmaya devam ediyor.

ÖRGÜTLENME

YAPEX RESTORASYON VE KÜLTÜR MİRASINI KORUMA FUARI

Koruma sektörü ve yerel yönetimlerin buluşma noktası olan YAPEX Fuarı 2020 yılında yeniden kapılarını açmak üzere, kurgusu ve içerik çalışması yoğun bir hazırlık sürecindeyken tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi nedeniyle ertelendi.

ÇEKÜL Vakfı işbirliği ve Tarihi Kentler Birliği desteğiyle Akdeniz Tanıtım tarafından düzenlenen ve gelenekselleşen fuar, geçtiğimiz yıllarda geleneksel çarşılarından işlevlendirmeye, kültür mirasından kentsel ittifaklara ve kent müzelerine pek çok önemli başlığı gündeme almış, yerel yönetimlere de öncelikli çalışma başlıkları konusunda yol göstermişti. Tarihi miras ve eski kent yapılarının koruma ve restorasyon projeleri, bu çok bileşenli yapının omurgasını oluştururken alanda eğitim gören mimarlık ve restorasyon bölümlerinin öğrencileri de her yıl fuarı ziyaret ediyor, panel ve atölyelere katılıyor, stantları geziyor.

Kapalı alan etkinliklerine getirilen sınırlamalar nedeniyle ertelenen fuarın çalışmaları, zorlayıcı koşullara rağmen sürdürüldü; içerik, dünyanın içinde bulunduğu koşullarla paralel olarak "Kırsal Miras ve Kent İlişkisi" olarak belirlendi ve yeni koşullara uygun bir kurguyla fuar 2021 yılına planlandı. 2020 yılı, fuarın zemini de oluşturan başlığa dönük yoğun bir çalışmayla tamamlandı. ÇEKÜL Vakfının 30 yıldır savunduğu "köyler yaşmalıdır" söyleminin de bir yansıması olan ve 2019 yılında 2 bölgeden 38 köyde yürütülen Kırsal Miras Programının raporu, YAPEX Fuarını 2021 gündeminde önemli ve yerinde bir motivasyon kaynağı olarak nitelendirilebilir. Bu, ÇEKÜL Vakfı ve Tarihi Kentler Birliğinin işbirliği içinde düzenlediği etkinlik ve toplantılarda da aktüel ve küresel bir motivasyon olarak öne çıkıyor. YAPEX Fuarı, değişen koşullarda İstanbul'a taşınıyor; kır-kent ilişkisini, gündemine taşıyor.

16-18 HAZİRAN 2021

AVRASYA GÖSTERİ MERKEZİ-YENİKAPI

MİRAS VE KENT İLİŞKİSİ

DOĞAL MİRAS

7 AĞAÇ ORMANLARI

DOĞAL MİRAS

ÇEKÜL 7 AĞAÇ ORMANLARI

ÇEKÜL, Türkiye coğrafyasının bütününe bir miras olarak kabul ediyor ve barındırdığı binlerce canlıyla birlikte bu mirası korumanın en temel sorumluluğu olduğunu düşünüyor. Bu nedenle, doğal mirasın korunması için hazırladığı eğitim programlarının ve yerelde yürüttüğü koruma politikalarının yanı sıra devam eden 7 Ağaç Ormanları Programıyla, ağaçlandırma çalışmalarını da sürdürüyor.

ÇEKÜL Vakfının kuruluşunun ilk yıllarında hayata geçirdiği 92 Ormanı Projesi yoğun bir ilgiyle karşılanmıştı. Toplumdaki duyarlılıktan esinlenen ÇEKÜL, 1994 yılında 7 Ağaç Ormanları Programını başlattı. O gün bugündür, doğaseverlerin eksilmeyen heyecanı ile yurdun dört bir yanında hızla büyüyen 7 Ağaç Ormanlarının amacı, yaşamsal kaynakların dengeli kullanımı ve sürekliliği için, tüketim alışkanlıklarımızı gözden geçirmemiz gerektiği bilincini uyandırmak.

Türkiye'de binlerce kişi, aile, kurum, şirket artık birbirine ve doğaya, güzel dileklerini ve sevgilerini 7 Ağaç aracılığıyla iletmeyi güzel bir alışkanlığa dönüştürdü. Ve bugüne dek yaklaşık 1 milyon doğaseverin desteğiyle dikilen fidanların sayısı 4 milyonu aştı. Orman Bölge Müdürlükleriyle yapılan alan planlaması, dikim ve bakım süreçleriyle; Antalya, Bursa, Bilecik, Çanakkale, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Hatay, İstanbul, İzmir, Kars, Kırklareli, Kocaeli, Mardin, Muğla, Sivas, Şanlıurfa ve Van'da toprakla buluşan fıstık çamı, kızılçam, karaçam, akçaağaç, ardıç, akasya, huş, sedir, servi, meşe ve ceviz ağaçları, ortak geleceğimiz için büyümeye devam ediyor.

2020 yılında 3 bin 226 kişi, 401 kurumun desteğiyle 74 bin 329 fidan toprakla buluştu. 2020 yılında İstanbul, Silivri, Çayırdere sahasından; bireysel 23 bin 240 fidan ve kurumsal 18 bin 676 fidan olmak üzere, toplamda 41 bin 916 adet fidan bağışı yapıldı.

2020 yılı içinde toplam 4 sahada: bireysel 30 bin 918 fidan, kurumsal 43 bin 411 fidan olmak üzere 74 bin 329 fidan bağışı yapıldı.

7 Ağaç Ormanları Yeni Sahasında

7 Ağaç Ormanlarının dikim sahası bu yıl İstanbul, Silivri, Çayırdere'di. 6 Aralık 2020 itibari ile Kırklareli, Babaeski, Yeniköy bölgesinde yer alıyor. Kırklareli'nin yanı sıra Sivas, Hatay ve İstanbul'da da 7 Ağaç Ormanlarının gelecek yıllara ait sahalarımız yakın zamanda fidanlarla buluşmaya hazırlanıyor.

6 Aralık 2020 yılında başladığımız Kırklareli, Babaeski, Yeniköy sahasından; bireysel 5856 fidan ve kurumsal 14 bin 735 fidan olmak üzere, toplamda 20 bin 591 fidan bağışı yapıldı.

Güncel dikim sahamıza paralel olarak, Petrol Ofisi kuruluş yıl dönümünde dikmek istediği fidanlar için Hatay'daki yanmış sahayı tercih etti. YDK üyemiz merhum Prof. Dr. Haluk Abbasoğlu'nun oğlu Mehmet

Abbasoğlu'nun yönlendirmesiyle Petrol Ofisi Hatay, Belen'de 10 bin fidanla orman oluşturdu.

İstanbul, Silivri, Çanta sahasından ise bireysel 1822 fidan kullanıldı. 10 bin fidan Coca-Cola&Happy Moon's Ormanı için rezerve edildi.

Kendi Kampanyanı Kendin Yarat

ÇEKÜL Vakfı, sivil toplum örgütlerine üyelik, aidat ve bağış altyapı hizmeti sunan Fonzip ile 5 yıldır çalışıyor. ÇEKÜL'ü desteklemek isteyenler Fonzip ağındaki <https://fonzip.com/cekul/> sayfasına girerek, "Bireysel Bağış Kampanyaları" bölümünden kendi kampanyalarını kendileri yaratıyor. Fidan, eğitim, doğum günü gibi farklı konularda oluşturdukları kampanya sayfalarını, sosyal medya hesaplarından duyurarak bağış çağrısı yapıyor. İşte 2020'nin bazı kampanyaları:

Umut'a Ses Ol Ormanı Kampanyası

Bloomberg HT'de yayınlanan "Aslı Şafak'la İşin Aslı" programı, Ankara'da alkollü bir sürücünün kullandığı aracının çarpması sonucu hayatını kaybeden 19 yaşındaki bisikletçi Umut Gündüz anısına #umutasesol kampanyasını başlattı. 2020 yılında başlayan kampanya ile ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanlarına dikilen her fidan, Umut ve tüm bisikletçilerin sesi olacak... Haziran 2021'e dek 7 bin fidana ulaşacak kampanya için 2020 yılı sonuna dek 3 bin 250 fidan dikildi.

Anadolu Korusu

Mut Kolektif tarafından 5 Haziran Çevre Günü için 700 fidanla Anadolu Korusu kampanyası düzenlendi.

Duyarlılık Sahibi Diğer Kurumlar...

7 Ağaç Ormanları Programının diğer düzenli destekleyicileri ise şöyle: Rüstem Eyüboğlu Eğitim Kurumları, LCWaikiki, Deren Ambalaj, Pharmactive İlaç, Mazars Denge, Sanofi, Semak Makina, DHL Worldwide Express, Talentra İnsan Kaynakları, Attaş Alarko Turistik Tesisleri, American Bureau of Shipping, Barut Yönetim Hizmetleri, Best Elektrik, Özel Biosan Polikliniği, Burgan Finansal Kiralama, Davran Spor, Corning Optik İletişim, Bursan Lojistik, NBS İnsan Kaynakları, Le Meguet, Taha Giyim, İstanbul Psikanaliz Derneği TÜV SÜD Teknik Güvenlik ve Kalite Denetim, Garanti Ödeme Sistemleri, Kar Porselen, Gençtur, Howden Reasürans Brokerliği, Güneş Sigorta, Genç Yönetici ve İş İnsanları Derneği, H&M, Helen Otelcilik, Nâzım Hikmet Kültür ve Sanat Vakfı, Ekin Yazın Dostları, Özülkü Ortak Avukatlık Bürosu, İdeal Özel Çocuk Eğitim Merkezi,

SEDAŞ, Egger Dekor, Eldem Avukatlık Bürosu, Hakkı Balıç Mali Müşavirlik Bürosu, ALJ Finansman, Era Eğitim ve Danışmanlık, Tırsan Treyler Cape Bodrum, Gri Creative, Howden Türkiye ve Zorlu Holding Kurumsal İletişim.

Hurşit Arslan Hatıra Ormanı

ÇEKÜL Vakfı Çarşamba Kent Toplantıları Koordinatörü Hurşit Arslan'ın kıymetli hatırasını yaşatmak amacıyla 7 Ağaç Ormanlarının Kırklareli, Babaeski, Yeniköy dikim sahasında "Hurşit Arslan Hatıra Ormanı" kampanyası oluşturuldu. Bu zamansız kaybın anısını yaşatmak için 1.985 fidan bağışı yapıldı.

Evlenecek Çiftlerden Şeker Yerine Fidan

Yeni evlenecek çiftler, özel günlerinin anısına, sevdiklerine verecekleri hediyelerin doğa dostu olmasını daha çok tercih etmeye başladı. 7 Ağaç Ormanlarının uzun soluklu sertifika programı "Nikâh Şekeri Yerine 7 Ağaç" kapsamında 2020 yılında 50 çift, 2 bin 194 fidanın dikilmesini sağladı.

Kurumlardan 7 Ağaç Ormanlarına Destek

Ağaçlandırma çalışmalarımıza destek olan bazı kurumlar 7 Ağaç Ormanlarında art arda koru veya orman oluşturmaya devam ettiler. Bu kurumların başlıcaları: Comdata, Ada Denizcilik, Berko İlaç, Otium Otelcilik, Panasonic, Deva Holding, Alexion, Sepaş Enerji, Eczacıbaşı, Unilever, Güneş Lojistik, Akenerji, Howden Re Türkiye, PepsiCo ve KAGİDER'dir.

Deva İlaç, İstanbul, Silivri, Çayırdere sahasında Koah hastaları için 700 fidanlı bir koru oluşturdu. Türkiye Kadın Girişimciler Derneği, doğaya olan borcumuza dikkat çekmek için karbon ayak izi ölçümü yaparak başlattıkları çalışmalarını ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanlarının İstanbul, Silivri, Çayırdere sahasında 1500 fidan ile KAGİDER Korusu oluşturarak tamamladı. Böylece tüm üyelerine fidan armağan ederek onları da karbon ayak izi ölçümü yapmaya ve doğaya olan borçlarını ödemeye davet etti. 2010 yılında kurulan ilaç firması Alexion, çalışanlarına armağan etmek üzere 1.500 fidan ile İstanbul, Silivri, Çayırdere'deki 7 Ağaç Ormanlarında Alexion Korusunu oluşturdu. PepsiCo, 21-30 Kasım 2020 tarihleri arasında tüm Türkiye'deki Çağrı Marketlerde satışa sunulan Pepsi, Yedigün, Fruko 4x1 L ürünlerinin satışından elde edilen gelir ile ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanlarının İstanbul, Silivri, Çayırdere'deki sahasında 1.500 fidan ile PepsiCo Korusu oluşturdu. Her Yenidoğan Doğaya Yeni Fidan kampanyası ile 6 Ağustos - 2 Eylül 2020 tarihleri arasında tüm Türkiye'deki Migros mağazalarında Uni Baby Yenidoğan ıslak mendil satışı ile 7 Ağaç Ormanlarının İstanbul, Silivri, Çayırdere sahasında 1.000 fidanla Uni

Baby Korusu oluşturuldu. 8 yıldır devam eden Unilever ve CarrefourSa işbirliği ile marketlerde yürütülen kampanya kapsamında 2020 yılında 3 bin 500 fidana ulaşıldı. Bugüne kadar ise toplam 28 bin fidan toprakla buluştu.

7 Ağaç Ormanları kampanyasını geçen yıl olduğu gibi bu yıl da destekleyen DHL Worldwide Express, GoGreen hedefi kapsamında karbon ayak izine dikkat çekmek üzere 7 Ağaç Ormanlarının İstanbul, Silivri, Çayırdere sahasında 2 bin fidan ile bir koru oluşturdu.

Sigorta Brokeri Howden Reasürans, ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanlarının Kırklareli, Babaeski, Yeniköy sahasında 1.500 fidan ile koru oluşturdu. Her yıl müşterilerinin yeni yılını fidan bağıışı yaparak kutlayan Güneş Lojistik, 7 Ağaç Ormanlarının Kırklareli, Babaeski, Yeniköy sahasında Jotun Boya çalışanları için 1.500 fidanla koru oluşturdu.

İstanbul Ağaç Peyzaj AŞ. ise, Prof. Dr. Ünal Akkemik'in yazdığı ve ÇEKÜL Yayınlarından çıkan 'İstanbul'un Doğal Bitkileri' kitabından 200 adet aldı. Bireysel ve kurumsal tüm bağıışçı ve destekçilerimize çok teşekkür ederiz.

TANITIM

ÇEKÜL EVİ ETKİNLİKLERİ
BİRGİ ÇEKÜL EVİ
ÇEKÜL DÜKKÂN
ÇEKÜL YAYINLARI

TANITIM

İLETİŞİM VE YAYIN

ÇEKÜL Vakfının 30 yıldır sürdürdüğü koruma çalışmaları tüm Anadolu'da yankı buldu, bulmaya devam ediyor. Vakfın çalışmalarının geniş kesimlerle buluşabilmesi, yeni kuşaklara aktarılabilmesi ve yerelin kendi kendini korumayı bir üslup olarak benimsemesinde iletişimin rolü, birincil. ÇEKÜL Vakfı, bu bilinçle kurulduğu günden bugüne yaptığı çalışmaları ve bağlı kaldığı ilkeleri kamuoyu ile paylaşmak amacıyla çeşitli yayınlar yapıyor, etkinlikler düzenliyor. Anadolu'da yürütülen örgütlenme, eğitim gibi alanda edinilen deneyim ve birikimi belgeye dönüştürerek geleceğe aktarmak için çaba gösteriyor.

ÇEKÜL'ün yarım yüzyıla varan saha deneyimi, ÇEKÜL'ün Beyoğlu'ndaki merkez binası olan ÇEKÜL Evinde ve Birgi ÇEKÜL Evinde yapılan etkinliklere, kurumsal iletişimine, kaynak geliştirme kampanyalarına ve sosyal medya içeriklerine de doğrudan yansıyor. İçerikler; hatırlayan, referans alan ve referans veren bir süreklilik bağı ile hazırlanıyor. Haber ve özgün içerikler ÇEKÜL Vakfı web sitesi, Tarihi Kentler Birliği web sitesi ve sosyal medya hesaplarında yayınlanıyor. Belgeleme, arşivleme ve doğru bilgiyi yaygınlaştırma prensipleriyle hareket eden ÇEKÜL'ün sosyal ağları içerik planlanması; vakfın koruma gündemiyle uyumlu metin ve görsellerle hazırlanıyor. 2020 yılında bu alandaki üretimi nitelik ve nicelik olarak artan ÇEKÜL Vakfı, pandemi koşullarına hızla uyumlanan çalışma düzeni ve ritmiyle söylemini geniş kitlelerle buluşturmaya devam etti. Daha önce yüz yüze ve fiziki ortamda gerçekleştirilen etkinliklerin hepsi ve daha fazlası çevrimiçi platformlara taşındı.

ÇEKÜL Vakfı, sadece içinde bulunduğu platformu/mekânı değiştirmekle kalmadı, içinde bulunduğumuz küresel kriz ortamında söylemini de daha güçlü ifade etmenin yollarını araştırdı ve çalışmalarına ivedilikle kattı. Vakıf bünyesinde çalışanların sağlıklı iletişim kanallarını açık tutmak da vakıf dışındaki iletişim faaliyetleri kadar öncelikli oldu. Vakıf içi toplantılar sıklaştırıldı; toplantılar ÇEKÜL'lüleri sadece "iş" yapmak üzere değil, kriz ortamında "sağlıkla kalmak" için de buluşturdu.

ÇEKÜL Evi Etkinlikleri Online Platformda

ÇEKÜL gönüllülerinin, çevre ve kültür dostlarının buluştuğu, gelenekselleşmiş "ÇEKÜL Evi Etkinlikleri", pandemi koşullarında çevrimiçi platforma taşındı. Örgütlenme, eğitim, kütüphane ve iletişim çalışmalarının devamı niteliğindeki bu etkinlikler, farklı konu başlıklarından uzmanların katılımıyla düzenleniyor. Tarihi ÇEKÜL Evinin "samimi" havasını çevrimiçi platformda da hissetmek, kısmen mümkün oldu. Bunda, etkinliklerimizi takip eden ÇEKÜL dostlarının payı büyük. Etkinlikleri çocuk çocuk, kalabalık ev halkıyla birlikte izleyenleri de masa başında not alarak takip edenleri de konuşmaları dinlerken bebeğini emzireni, örgüsünü öreni de gördük. "ÇEKÜL Evi Etkinlikleri"nin buluşturan, çoğaltan ve yaklaştıran havasını birlikte soluduk.

Aslıhan Hazar ile Masal Gecesi

21 Aralık tarihine mühürlü Masal Gecesi, bu yıl da umut dolu yeni yıl dileklerine aracı oldu. Katılımcılar, ÇEKÜL 7 Ağaç Ormanlarına yeni fidanlar dikilmesine destek verdiler. Aslıhan Hazar'ın anlatıcılığında, kardeş kadar yakın olan iki arkadaşın dünyasına tanık olduk. Dayanışmanın ve paylaşmanın bereketli toprağına "Büyülü Bahçe" masalıyla adım attık. En uzun gece 21 Aralık'ta kış çayımızı hazırlayıp, ağaçlarla hoşbeş ettik; bir hazine ve bir bahçe hakkındaki bu büyülü masalı genç yaşlı, kalabalık ve neşeli bir topluluk, hep birlikte dinledik.

Birgi ÇEKÜL Evinde Eğitim ve Üretim

Birgi ÇEKÜL Evi (Çevre ve Kültür Evi), Küçük Menderes Havzasında doğal ve kültürel varlıkların korunması çalışmalarının yürütüldüğü; merkez ÇEKÜL Eviyle koordineli, yöredeki çocuklar ve kadınlarla birlikte etkinlikler düzenleyen, farklı kesimlerden gelen ziyaretçileri misafir ederek koruma çalışmaları hakkında bilgi veren, yaşayan bir merkez. Sürekli zenginleşen kitaplığı, düzenlenen etkinlikler, eğitim çalışmaları ve ülkemizde ilk kez tapu kaydına Kültür Evi olarak yazdırılan gerçek bir Kültür Evi. Birgi ÇEKÜL Evinde, çocuklara ve kadınlara yönelik programlar 2020 yılında da devam etti.

Birgi ÇEKÜL Evinde yılın ilk faaliyeti, kadın korusu ve bendir çalışmaları oldu. Çalışmalara müzik öğretmeni Taner Sevgel ve Mutlu Adakçı eşlik etti.

Halk Eğitim Müdürlüğü aracılığı ile açtığımız eliş kurs görüşmelerini Halk Eğitim Müdürü ile gönüllümüz Nadide Güntel gerçekleştirdi. Daha sonraki aşamalarda kursun duyurusu yapıldı ve başvuruları alınmaya başlandı. Elish kursunun eğitmenliğini Burçin Çetin yürüttü.

ÇEKÜL Birgi Evinde düzenlenen kurs, pandemi nedeniyle 3'üncü haftanın sonunda son buldu. Bununla birlikte kursiyerler üretimlerine evlerinde devam etti. Bu döneme sabun kesesi, gelincik motifli çanta, kuş motifli keten çanta gibi eliş ürünleri yapıldı; maske, maske çantası tasarımları üzerine çalışıldı.

ÇEKÜL Dükkân Şenleniyor!

ÇEKÜL Dükkân; vakfın ağaçlandırma ve eğitim çalışmalarını desteklemek isteyenler için alternatif bir yol olarak 2016 yılında açıldı. Ürünler her yıl, gelen talepler doğrultusunda yenilenmeye devam ediyor. 2020 yılında ÇEKÜL Bilgi Ağacı eğitimleri için bağış seçenekleri geliştirildi. Üzerinde, ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi, yüksek mimar Y. Metin Keskin'in ÇEKÜL Evi eskizinin bulunduğu bez çanta; Birgili kadınların geri dönüştürülmüş kot kumaşına kanaviçe tekniğiyle işlediği karahindiba motifli fonksiyonel çanta ve zeytin çekirdekleriyle tasarlanmış bileklik ÇEKÜL Dükkân koleksiyonu arasında yerini aldı. ÇEKÜL Yayınları bölümüne ise; ÇEKÜL Vakfı Editörü Sema Aslan'ın yeni kitabı *Galiba Hişirdiyorum!*, David Georg Haskell'in *Saklı Orman / Bir Biyoloğun Doğa Güncesi* ile ÇEKÜL Vakfı uzmanlarının hazırladığı *Kırsal Mirasın İzinde* kitapları dâhil oldu. 2020 yılında ÇEKÜL Dükkân aracılığıyla 2061 kişiye ulaştık ve 15 bin 971 ürünümüzü farklı kesimlerden, farklı kentlerden pek çok kişiyle buluşturduk. www.cekuldukkandan.org

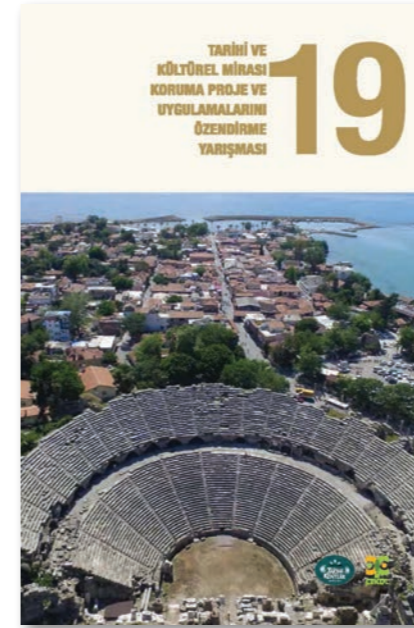
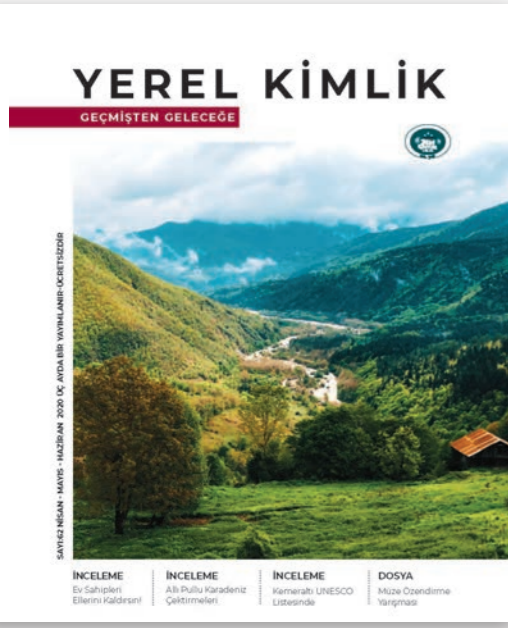
Mutlu Gün Ürünlerinde Doğa Temalı Güncellemeler

"Mutlu gününüzde eğitimde fırsat eşitliğine köprü olun" çağrımıza yanıt veren evlenecek çiftler, doğa temasıyla yenilediğimiz nikâh davetiyesi ve nikâh şekeri yerine magnet ürünlerinden seçerek devlet okullarında okuyan çocukların doğal ve kültürel miras eğitimleri almasına destek olmaya devam etti.

7 Ağaç Ormanları sertifika tasarımı yenilendi

Bir diğer yenilik ise fidan bağışlarının belgesi niteliğinde olan sertifikalarımızda gerçekleşti. 7 Ağaç Ormanları kampanyasına gerek bireysel gerek kurumsal olarak destek veren bağışçılarımıza ilettiğimiz 7 ağaç sertifikalarının tasarımları Can Yeşiloğlu tarafından yapıldı.

ÇEKÜL Yayınları

Yerel Kimlik Dergisi

Üç aylık periyotlarla yılda 4 sayı yayımladığımız *Yerel Kimlik* dergisinin 61, 62, 63 ve 64'üncü sayılarını yayıma hazırladık. *Yerel Kimlik*, 2020 yılında yaşanan pandeminin olumsuz etkilerini asgaride tutarak, dosya başlıklarını çeşitlendirdi; günün ve güncelin koşullarına daha yakından bakan inceleme yazılarına daha geniş yer verdi. Tarihi Kentler Birliğinin 20'nci yılı, Müze Özendirme Yarışması, Mudanya Çalıştayı ve İstanbul Kız Kulesi 2020'nin kapak konuları oldu. İstanbul iki TKB Olağan Meclis Toplantısına ev sahipliği yaptı. Mudanya Çalıştayı ve ÇEKÜL Akademinin Mudanya'da gerçekleştirdiği Alanda Eğitimler Programı ile Marmara Bölgesinin bu büyük kenti bir kültür çıkartmasına sahne oldu; Müze Özendirme Yarışması Ödül Töreni her zamanki takvimi ve adresinden farklı olarak İstanbul'da, Meclis Toplantısının akabinde düzenlendi. Müze Özendirme Yarışması Danışma Kurulu Üyeleri, ÇEKÜL Kent Çalışmaları Koordinatörü, şehir plancısı Ahmet Onur Altun ve ÇEKÜL Akademi eğitmeni, mimar Alp Arısoy, toplantı kapsamında yarışmanın ilke ve hedefleriyle hakkına genel bir değerlendirme yaptı; bu değerlendirme *Yerel Kimlik* dergisinde de yayımlandı.

Yerel Kimlik sayılarında ÇEKÜL Vakfı içinden imzalar da yer buldu. Yayın sırasına göre Sema Ulus, Alp Arısoy, Ahmet Onur Altun, Gülşen Hazal Çatalbaş & Dr. Deniz Dinçel, Alper Can Kılıç, Figen Tokgöz, Kibele Eren inceleme ve haberleriyle dergide yer alırken İSKİ VakıfSu Şube Müdürlüğünden restoratör Aygül Dumanoglu; ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi, yönetmen Hasan Özgen; Prof. Dr. Ufuk Kocabaş; ÇEKÜL Vakfı Kayseri Temsilcisi Prof. Dr. Osman Özsoy; Konak Belediyesi eski başkanı Ali Muzaffer Tunçağ; kentsel koruma uzmanı Nazlı Ece Geyik; TKB Danışma Kurulu Üyesi ve ÇEKÜL Vakfı Başkan Yardımcısı Mithat Kırayoğlu, ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi ve şehir plancısı A. Faruk Göksu da inceleme yazılarıyla dergiyi zenginleştirdi.

Doğanın Peşinde / İstanbul'un Doğal Alanlarına Yolculuk

ÇEKÜL Bilgi Ağacı Eğitim Danışmanı Gökçen Hazen'in yazdığı, Canan Barış'ın resimlediği *Doğanın Peşinde / İstanbul'un Doğal Alanlarına Yolculuk* kitabı ÇEKÜL Bilgi Ağacı Kitaplığındaki yerini aldı. Doğan Egmont ile işbirliği sonucunda yayımlanan kitabın danışmanı, ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ünal Akkemik.

Fırat 2023 Vizyon ve Eylem Planı

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren, 100 yıllık süreç içinde elde ettiği kurumsal ve bireysel birikim ve beceriyi kaynak olarak doğal ve kültürel mirasımızı gelecek yüzyıllara taşımayı hedefleyen *Fırat 2023 / Vizyon ve Eylem Planı* yayımlandı. Yeni nesil yaklaşımlar ve projelere odaklanan kitap, Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Vakfı işbirliğiyle, Kentsel Strateji tarafından hazırlandı. Aşağı ve Yukarı Fırat Havzasını bütüncül olarak ele alan; havza ile etkileşim içinde bulunan Tunceli, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Hatay kentlerini de kapsayan Fırat 2023, etkileşim ve paylaşım ana temalarını ağ ve yönetim, keşfetme ve tasarım, bellek ve buluşma, üretim ve pazarlama, yaşam ve miras alt temalarıyla ele alıyor. Kitap,

Fırat'ı Anlamak, Planlamak ve Tasarlamak olmak üzere 3 bölümde hazırlandı. Her bölümün, yerel katılımcıların beklentilerini ve genç tasarımcıların yaratıcılıklarını içermesine özen gösterildi.

İstanbul'un Tarihi Yapıları Boyama Kitabı

ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi, yüksek mimar Y. Metin Keskin'in desenleri *İstanbul'un Tarihi Yapıları Boyama Kitabı* başlığı altında bulundu. PDF olarak ücretsiz indirilebilen kitap, suluboya ya da kuru kalem boyama önerisiyle Beyoğlu'ndaki ÇEKÜL Evi, Birinci Vakıf Han, Galata Kulesi, Kadıköy, Kapalıçarşı, Mercan Çeşme, Kız Kulesi, Ostorog Yalısı, Amcazede Yalısı, Ortaköy Camisi, Haseki Hürrem Sultan Hamamını bir araya getirdi. Kitabın sonunda yapıların hikâyelerine de yer verildi.

Tarihi Kentler Birliği Yayınlarına Destek

Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Vakfı işbirliğiyle, Kentsel Strateji tarafından hazırlanan; ÇEKÜL Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi, şehir plancısı A. Faruk Göksu'nun çizdiği kavramsal çerçeve ve içerik çalışmasıyla hayat bulan *Tarihi Kentler Birliği Yol Haritası*, TKB web sitesinde online yayınlar arasındaki yerini aldı. 3 bölümden oluşan kitap, sınırlı sayıda basılarak TKB 2. Olağan Meclis Toplantısı katılımcılarına da dağıtıldı. Ayrıca bu yıl da Kültürel Mirası Koruma Özendirme Yarışması ve Müze Özendirme Yarışması kataloglarının belgelenmeleri yapılarak yayıma hazırlandı.

Sosyal Medyada ÇEKÜL Vakfı

3 Öğün Kültür Paylaşımları

ÇEKÜL Vakfı Instagram hesabında ÇEKÜL ekibinin zengin birikimini günün belli saatlerine yayarak paylaştığımız bir zincir oluşturuldu. Bilgilerini paylaşan ÇEKÜL'lülerin birinci tekil zamiriyle konuştuğu, kendilerini tanıttığı, takipçilere kişisel bir tonla ve doğrudan seslendikleri bu paylaşımlar büyük ilgi gördü. Zincir, belli uzmanlık ve bakış açılarından 3 özel alanın paylaşılması olarak kurgulandı. Bu kapsamda Kırsal Miras Programının yürütücülerinden Ahmet Onur Altun yaşayan köylere; 7 Ağaç Ormanları Koordinatörü Beyza Kurt, Türkiye'den kültürel ve doğal sit alanlarına; arkeolog Figen Tokgöz yakından incelediği antik kentlere; ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi dijital arşiv sorumlusu Nalan Kayar, TKB koleksiyonundan kartpostallara; sanat tarihçisi Sena Durmaz Aktaş, İstanbul'dan zengin mimarlığıyla göz dolduran yapılara; ÇEKÜL Bilgi

Ağacı eğitimcisi Gülşen Hazal Çatalbaş çocuk hakları ve katılım süreçlerine; ÇEKÜL Bilgi Belge Merkezi Koordinatörü Ayşen Kılıç Özarslantürk, Türkiye'den tarihi kütüphanelere; mimar Alp Arısoy UNESCO Dünya Miras Listesinden tarihi kentlere ve son olarak ÇEKÜL Akademi Koordinatörü Kibele Eren doğal ve kültürel miras alanlarındaki ziyaretçi yönetimine dair örnekler verdiler, örneklerini görsel ve yazılı malzemeyle desteklediler.

ÇEKÜL Vakfından 23 Nisan Mesajı

ÇEKÜL Vakfı Başkanı Prof. Dr. Metin Sözen, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100'üncü yılı için bir kutlama mesajı kaleme aldı. Prof. Dr. Metin Sözen'in mesajını, ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi, belgeselci Hasan Özgen seslendirdi. Mesaj, IGTV'den yayınlandı.

Çevreci Yayınlara Destek

ÇEKÜL Vakfı, kendi yayını olmayan ancak doğal ve kültürel mirasa saygılı, eşit ve adil bir yaşamı savunan yayınları sosyal medya hesaplarında paylaşarak destekliyor. Bu kapsamda Jaguar Kitap tarafından yayımlanan ve çevirmenine İKSV Talat Halman Çeviri Ödülünü kazandıran Yan Lianke imzalı *Günler Aylar Yıllar* ile Özde Duygu Gürkan çevirisiyle Metis Yayınları tarafından yayımlanan Thor Hanson imzalı *Arıların Bildikleri* kitapları, ÇEKÜL takipçilerine hararetle önerilen kitaplar arasında oldu.

Önemli Hatırlatmalara Fırsat Veren Özel Günler

Pandemi koşullarının dayattığı zorlukları ve dayanışmanın önemini hatırlatan 1 Mayıs paylaşımı; zihin jimnastiğine davet eden ve "Instagram Story" bölümünün aktif kullanımıyla kurgulanan soru-cevap etkinliği 19 Mayıs paylaşımı; ÇEKÜL Vakfı Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ünal Akkemik'in yazıp fotoğrafladığı *İstanbul'un Doğal Bitkileri* kitabından alıntılarla hazırlanan 22 Mayıs Dünya Biyoçeşitlilik Günü, mayıs ayının önemli hatırlatmalara fırsat tanıyan tarihleri oldu.

22 Nisan Dünya Günü için Manifesto

ÇEKÜL Vakfı, 1970 yılından bu yana Dünya Günü olarak kutlanan 22 Nisan'ı bir manifesto yayınlamakla kutladı. Eşit, adil ve yaşanabilir bir dünya için dayanışmanın ön koşul olduğunu vurgulayan manifesto, ÇEKÜL Vakfı çalışanları tarafından okundu ve kolaj video formatıyla yayınlandı.

IGTV'de Yayınlar

ÇEKÜL Vakfının en küçük gönüllüsü Ekin, IGTV'de yapılan bir yayımla ÇEKÜL Vakfı takipçilerine kuş yemliği yapmayı öğretti. Ekin, kuluçka döneminde olan kuşların beslenmesine yardım etmenin yollarından birinin, onlara yemlik yapmak olduğunu hatırlattı.

#Challengaccepted

Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu ÇEKÜL Vakfı ekibi, sosyal medyada büyük ilgi gören ve trend yaratan #Challengaccepted hareketine katıldı. Türkiye'nin de imzacıları arasında bulunduğu İstanbul Sözleşmesinin uygulanmasına çağrı niteliğindeki hareket, tüm kadınları kadın cinayetlerine tepkide buluşturdu. Bu paylaşım, başka sivil toplum örgütlerine de harekete çağrısı içerdi.

Masal Saati

ÇEKÜL Vakfı Genel Müdürü, ressam ve yazar S. Yeşim Dizdaroğlu'nun ilk çocuk kitabı *Mimesis'in Yolculuğu*, ÇEKÜL Vakfı gönüllüsü Rüya Kurt tarafından seslendirildi. Dizdaroğlu'nun çizimlerinin eşlik ettiği sesli masal, büyük ilgi gördü.

ÇEKÜL Podcast Yayınları

ÇEKÜL Vakfı, kuruluşunun 30'uncu yılında, doğal ve kültürel miras çalışmalarındaki uzmanlığını podcast söyleşileriyle paylaşmaya başladı. ÇEKÜL Kent Çalışmaları Koordinatörü, mimar Alp Arısoy'un moderasyonu ile yapılan söyleşiler, ÇEKÜL Vakfının spotify ve YouTube hesaplarından yayınlandı.

ÇEKÜL Podcast: Kent Bahçeleri

Söyleşilerden ilki ÇEKÜL İletişim Sorumlusu, ekoloji aktivisti Alper Can Kılıç ile yapıldı. Günümüzün en önemli konularından biri olan "gıda" konusu üzerine söyleşen Arısoy ve Kılıç, ÇEKÜL Vakfı Yayınları arasından çıkan *Kent Bahçeleri* kitabını da referans alarak kent bahçelerinin Türkiye'de ve dünyadaki örnekleri, herkes için sağlıklı gıdaya erişim olanakları, kolektif üretim ve dayanışma ağları üzerine konuştu.

ÇEKÜL Podcast: İklim Krizi ve Kültüre Yansımaları

İklim Krizi ve Kültüre Yansımaları başlıklı ikinci podcast söyleşinin konuğu ÇEKÜL Bilgi Ağacı Koordinatörü Dr. Deniz Dinçel oldu. İklim mücadelesinde hangi yaklaşımlar var, tüketimle ilişkimizde yapısal bir değişiklik mümkün mü temel sorularından hareketle yaşadığımız krizin nedenlerini ve olası çözüm yollarını araştıran söyleşi, çok ilgi gördü.

ÇEKÜL Podcast: Kırsal Mirasın İzinde

ÇEKÜL Vakfı Podcast Serisinin üçüncü bölümünde mimar Alp Arısoy, şehir plancısı Ahmet Onur Altun ile kırsalda korumanın anlamı ve imkanı üzerine konuştu. Söyleşide, kışkırtıcı sorularla kırsalda koruma çalışmalarında kimin, neyin korunduğu tartışıldı; kırsal mirası koruma çalışmalarına örnekler üzerinden bakıldı. ÇEKÜL Vakfı ekibi, 2019 yılında Tarihi Kentler Birliği desteğiyle Anadolu'daki 7 bölgeden 38 kırsal alanda saha çalışmaları sürdürmüştü. Söyleşi, bu çalışmanın tecrübe ve birikiminin yansıttı.

ÇEKÜL VAKFI PODCAST SERİSİ

1. Bölüm Kent Bahçeleri

Alp Arısoy, Alper Can Kılıç

ÇEKÜL VAKFI PODCAST SERİSİ

2. Bölüm İklim Krizi ve Kültüre Yansımaları

Deniz Dinçel, Alp Arısoy

ÇEKÜL VAKFI PODCAST SERİSİ

3. Bölüm Kırsal Mirasın İzinde

Ahmet Onur Altun, Alp Arısoy

Sivil Toplumun Gücü

Zehirsiz Sofralar

ÇEKÜL Vakfının da bileşenlerinden biri olduğu, tarımda kullanılan zehirlere karşı yan yana gelen kurumların oluşturduğu ve faaliyetlerine 2019'dan bu yana devam eden Zehirsiz Sofralar, yoğun eylem takvimine pandemi koşullarında da sadık kaldı.

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneğinin, Avrupa Birliği tarafından Sivil Toplum Diyalogu V Programı kapsamında finanse edilen ve Avrupa Pestisit Eylem Ağı ortaklığında yürütülen Zehirsiz Sofralar Projesi, üretici ve tüketicilerde farkındalık yaratmak üzere sürdürdüğü çalışmalar kapsamında, 2020 yılında büyük bir başarıya imza attı.

Gıda güvenliğinin öncül koşullarından biri olan gıdada ifade özgürlüğünü tehdit eden ve gıda hakkını kısıtlayacağı öngörülen Torba Yasa Teklifi, Zehirsiz Sofralar Sivil Ağının mücadelesiyle geri çekildi.

Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Değişikliği Teklifi başlıklı torba yasa tasarısı, gıdaya yönelik ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı düzenlemeler içeriyordu. #GidadaSansureHayir hastagıyla yapılan paylaşımlar ve Change.org üzerinden yürütülen imza kampanyasının sonunda, 21 bin kişi sansüre hayır dedi ve ilgili kanun teklifi maddeleri geri çekildi. Zehirsiz Sofralar Sivil Ağı, tarımda kullanılması uygun görülmeyen kimyasalların yasaklanması mücadelesine devam ediyor.

Avcılık Tamamen Yasaklansın

ÇEKÜL Vakfının da destekçilerinden biri olduğu, 234 kurum ve 72 bin kişinin katıldığı kampanya yoluyla Tunceli, Isparta ve Antalya'daki keçi, Eskişehir'deki kızıl geyik, Şanlıurfa'daki ceylan avına dair ihaleler iptal edildi.

ÇEKÜL Evi Sakinleri

